Maros megye legolvasottabb napilapja!

NÉPÚJSÁG

2021. október 21., csütörtök
LXXIII. évfolyam
243. (20919.) sz.
Ára: 3 lej
(előfizetőknek 1,43 lej)

KÖZÉLETI NAPILAP

A stabilizálás várat magára

Árrobbanás a gépjármű-biztosítás piacán

Fotó: Nagy Tibor

Az utóbbi hetekben a kötelező gépjármű-felelősségbiztosítások értéke ugrásszerűen megnőtt Romániában, esetenként már hetente változó árakat is alkalmaznak. A drágítás a City Insurance csődjét követően előre látható volt, a szakemberek szerint ugyanis időszerűvé vált az áremelés, mivel a gyakorlatban az addig alkalmazott biztosítási összegek nem fedezték a költségeket.

Szer Pálosy Piroska

– *Milyen arányú árdrágítással lehet számolni jelenleg, egy hónappal a City Insurance csődjét követően, és a biztosítási program alkalmazásában történt-e lényegi változás?* – kérdeztük *Kopacz Gábor* biztosítási és kárrendezési tanácsadót.

– A City Insurance biztosító engedélyének szeptember 17-i felfüggesztését követően meg lehetett jósolni a robbanásszerű áremelést. Az elmúlt hetekben mindenik biztosító drágított és folyamatosan drágít, előfordul, hogy hetente változtatnak az árakon. A biztosítási rendszer

(Folytatás a 4. oldalon)

Ne feledje
IDEJÉBEN
megújítani előfizetését!
Ha előfizet,
BIZTOSAN
kézhez kapja
FÉLÁRON!
Telefon:
0742-828-647

A cölibátus és a szerelem válaszútján

„A szerelem hatalom, előbb-utóbb mindenkit földre terít” – vallja Sikli László egykori katolikus pap Kísértés vagy belső parancs? című regényében, amelyet írója erdélyi bemutató körútján mutatott be, és szeptember 28-án a marosvásárhelyi Bernády Ház közönsége is megismerhette. A cölibátus és az egyik legtisztább emberi érzelem közötti vergődésről valló szerzővel Csatlós Tünde újságíró beszélgetett.

5.

Nagy az igény az egészségnevelő foglalkozások iránt

Nagy igény mutatkozik az iskolások körében az egészségnevelésre, a prevenciós foglalkozásokra. A marosvásárhelyi Szent Balázs Alapítvány képzett önkéntesek révén életmód-, szexuális prevenciós, elsősegélynyújtási oktatást biztosít azokban a tanintézetekben, osztályokban, ahonnan erre felkérés érkezik.

6.

OKTÓBER

21., csütörtök

A Nap kel
7 óra 47 perckor,
lenyugszik
18 óra 26 perckor.
Az év 294. napja,
hátravan 71 nap.

Isten éltessen!

Ma **ORSOLYA**,
holnap **ELŐD** napja.
ELŐD: régi magyar személynév, valószínűleg az elő szónak a -d kicsinyítő képzős származéka. Ennek a szónak a jelentése: első, elöl lévő, illetve első rész, kezdet.

IDŐJÁRÁS

Változó idő

Hőmérséklet:
max. 18 °C
min. 2 °C

VALUTAÁRFOLYAM
BNR – 2021. október 20.

1 EUR	4,9488
1 USD	4,2570
100 HUF	1,3640
1 g ARANY	243,4131

ELŐFIZETÉS A SZERKESZTŐSÉGBEN IS!
Elfogadunk előfizetést lapunkra a következő hónapra a Népújság szerkesztőségében: Marosvásárhely, Dózsa György utca 9. szám, 2. emelet, 57-es iroda. Borbély Ernő, naponta 9-14 óra között, szombat – vasárnap zárva.
Tel. 0742-828-647

Megyei hírek

451 új fertőzés

A járvány kezdetétől tegnapig (október 20-ig) Maros megyében 30.569 koronavírus-fertőzöttet azonosítottak. Tegnap 451-gyel nőtt a megyében az új esetek száma, 46 korábbi fertőzöttnél pedig újra pozitív lett a teszt. A Maros Megyei Közegészségügyi Igazgatóság adatai szerint szerdán 424 koronavírus-fertőzöttet kezeltek a megye kórházaiban, 26-an fertőzés gyanújával voltak beutalva. Tegnapig 29.130-an gyógyultak meg, és 1084-en vesztették életüket a megyében a Covid–19 miatt.

Folytatódik az őszi nagytakarítás

A Marosvásárhelyi Polgármesteri Hivatal az elkövetkező napokban az alábbi utcákban folytatja az őszi nagytakarítást: október 22., péntek – Csónakos, Őz, Berek, Margaréta, Gát, Abrud, Szolidaritás, Munkás, Diófa, Kós Károly, Hangya utcák, Kárpátok sétány, Május 1. strand park; október 23., szombat – Kinizsi Pál, Sinaia, M. Eminescu, Brăila, Rózsa, Csillag, Beszterce, Lovasság-Kossuth, A. Filimon, Horea, Ballada, Bartók Béla, Nyomda utca, aluljáró. A takarítás november 19-ig tart. Bővebb tájékoztatás a Marosvásárhelyi Polgármesteri Hivatal Facebook-oldalán, illetve a www.tirgumures.ro honlapon.

2800-nál többen kaptak munkát

Az év első kilenc hónapjában az országos foglalkoztatási program révén, a Maros Megyei Munkaerő-foglalkoztatási Ügynökség közvetítésével 2814 személy – közülük 1369 nő – talált munkahelyet. A január elejétől szeptember végéig alkalmazottak többsége – 1373 személy – 45 év fölötti, 396-an 35 és 45 év közöttiek, 326-an a 25–36 év közötti korosztályba tartoznak, 719-en pedig 25 évnél fiatalabbak. Az állást talált személyek közül 1399 városon, 1415 vidéken él, képzési szintjüket tekintve a legtöbben középiskolai végzettséggel rendelkeznek (966), őket követik a szakiskolát (691) és az általános iskolát végzettek. 201-en csak az elemi iskolát fejezték be. Posztliceális végzettséggel 76, egyetemi tanulmányokkal 286-an rendelkeznek azok közül, akik állást találtak. 914 személy a nehezen vagy nagyon nehezen foglalkoztathatók kategóriájába tartozik. Az említett időszakban 9065 személy szerepelt a megyei munkaerő-foglalkoztatási ügynökség nyilvántartásában.

Felhívás részképességzavaros gyermekek fejlesztésére

Szakemberek olyan 5–12 éves beszédhibás és/vagy tanulási nehézségekkel küzdő gyerekek szüleinek jelentkezését várják, akik szeretnék/szükségét érzik, hogy gyerekük részt vegyen fejlesztésben, terápiában, amit felmérés, konzultáció, tanácsadás előz meg. Három nehezebb anyagi körülmények közt élő, több területen elmaradó, súlyosabb részképesség-problémás gyerek terápiájának nyolc fejlesztési ülése ingyenes, mert a Bethlen Gábor Alapkezelő Zrt. támogatja. A fejlesztések helyszíne a Lurkó-kuckó Egyesület (Ştefan cel Mare 26. szám). Jelentkezni a 0745-606-851-es telefonszámon lehet október 25-ig.

Hírszerkesztő: Nagy Székely Ildikó

A közösség szolgálatában

Nemrég a község értékeinek felkeresésére indultak – családbarát kirándulás lett belőle — Fotó: Backamadarasért Egyesület

A Backamadarasért Egyesület munkájáról időnként hírt szoktunk adni lapunkban, hiszen rendkívül lelkes, fiatal, a közösségért odaadóan, önzetlenül dolgozó csapat áll a háttérben. A járványhelyzet sem szegte a munkakedvüket, idén is számos kezdeményezéssel álltak elő. Az ősszel elindított vagy várható tevékenységekről Báthori Zsuzsánna **elnök számolt be.**

Gligor Róbert László

Az egyesület fontosnak tartja a jó együttműködési kapcsolat kiépítését a községi intézményekkel, a közösséget szolgáló kezdeményezések támogatását, ezért október 1-jén a pedagógusokkal és az új iskolavezetőséggel szervezett találkozót. Tevékenysége, tervei bemutatása után együttműködést ajánlott fel az egyesület, és a megállapodás szerint szinte minden területen várható közös tevékenység a jövőben: novemberben diavetítést szerveznek a gyerekeknek, várják őket az adventi és karácsonyi tevékenységekre is, jövő évben a Föld napjára közös hulladékgyűjtést és faültetést, jövő ősszel pedig szüreti mulatságot tartanak.

Azért, hogy a közelükben levő értékekre is figyeljenek, az egyesület október elején kerékpártúrát szervezett a tagok számára. Mivel biztonságos útvonalat szerettek volna választani, csak a községi célpontok jöhettek szóba, ezért a szomszédos szentgericei, nemrég átadott 1848–49-es emlékparkot, valamint a műemlék unitárius templomot célozták meg, ahol nemcsak számos új információhoz juthattak a lelkésztől, hanem a kiruccanás, mozgás mellett családbaráttá tették a kirándulást, kis- és nagyobb gyereket is magukkal vittek a felnőttek, családosok.

A helyi református egyházzal nagyon jó a kapcsolatuk, segítséget ígértek a templomkert kerítésének letakarításában és újrafestésében. Két hete megvolt az első lépés, néhány nap múlva egy nagyobb csapattal szeretnének visszatérni, hogy befejezzék az elkezdett munkát a falubeliek segítségével.

Az egyesület tagjai kegyelettel emlékeznek (második éve) azon köztiszteletben álló személyekre, akik Backamadaras életében, a közösségi munkában, a kulturális életben maradandót és értékeset teremtettek, alkottak. Hálájuk és nagyrabecsülésük jeléül a jövő hét végén virágot helyeznek el a templomkertben Kiss Gergely polihisztor, templom- és iskolaépítő szobránál, valamint Losonczi Mózes lelkipásztor, a református templom építője sírkövénél. A temetőkertben virágot helyeznek el Makkai Zsigmond országgyűlési képviselő sírjánál, a Horváth-Petrichevics család kriptájánál (Horváth Gáborné Borbála-Zsuzsánna sírkövénél, a Jézus Szíve katolikus kápolna építtetője volt), Losonczi József lelkész, Gáspár András lelkipásztor, Náznán Ildikó tanár, Sipos Ernő és Rebeka tanítók, Szövérfi Eszter tanár, iskolaigazgató, Gyárfás György és Irma tanítók, Albert-Buzási József tanár, valamint Gagyi Dénes tanító sírjánál. Ugyanakkor azokra is emlékeznek, akik nem Backamadarason tértek örök nyugovóra, viszont a közösség sokat köszönhet nekik, munkásságuk, személyiségük követendő példa marad.

Jelenleg egy turisztikai tájékoztató táblát készíttet az egyesület. A járványhelyzet miatt idén rendezvények szervezése nem jöhetett szóba, de szerettek volna valami maradandót készíteni a falunak, ezért az önkormányzat idei pályázati kiírásán támogatást igényeltek a táblára. Erre a falu térképe lesz felfestve utcákkal, folyókkal, dűlőkkel, szőlőshegyel, feltüntetve a helyi intézményeket, a jellegzetes turisztikai látnivalókat. A munkát a gyulakutai Antal Váradi Judit kézműves végzi el, a táblát a községközpontban fogják felállítani, és szűk körben felavatni még az idén.

Szerették volna az időseket is megünnepelni az önkormányzattal és az egyházzal közösen, de a hét végére tervezett eseményt a járványhelyzetre való tekintettel elhalasztották. Nem marad el, de átütemezték egy olyan időpontra, amikor az elképzelt formában megtartható lesz – magyarázta az egyesület elnöke.

RENDEZVÉNYEK

Ünnepi istentisztelet 1956 tiszteletére

Október 24-én, vasárnap délelőtt 11 órai kezdettel ünnepi istentiszteletet tartanak Marosvásárhelyen a kövesdombi unitárius templomban az 1956-os magyar szabadságharc 65. évfordulója alkalmából. Az istentiszteletet előadás és könyvbemutatóval egybekötött beszélgetés követi. Előadást tart Forró-Bathó Ákos, a Babeş–Bolyai Tudományegyetem III. éves történész szakos hallgatója, majd bemutatják Nyitrai-Németh Csongor nyugalmazott unitárius lelkész Magam nyomában című önéletrajzi könyvét. A szerzővel Kecskés Csaba lelkész beszélget.

Művészetis diákok a várban

A Lorántffy Zsuzsanna Kulturális Egyesület szervezésében, a Várudvari és vártemplomi koncert nevű projekt keretében a Művészeti Szaklíceum diákjainak előadása hallgatható meg október 22-én, pénteken 17.30-tól a marosvásárhelyi várban. Műsoron: S. Prokofjev-, R. Schumann-, E. Elgar-, C. W. Gluck-, A. Szkrjabin-, Liszt Ferenc- A. Barrios Mangore-, Kacsóh Pongrácz-, Fritz Kreisler-, C. Machado-, Karl Jenkins-, Carlos Gardel-művek. A részvétel díjtalan. A belépésnél koronavírus-fertőzés elleni oltási igazolvány vagy érvényes PCR-teszt felmutatása szükséges. A Lorántffy Zsuzsanna Kulturális Egyesület ezzel a programmal támogatja a Művészeti Szaklíceum tehetséges diákjait, lehetőséget biztosítva számukra a közönség előtti bemutatkozásra. A koncertet kihangosítják, így a várudvaron is hallgatható lesz.

Operettest a Kultúrpalotában

Hármas ünnepre készül a Lorántffy Zsuzsanna Kulturális Egyesület: az egyesület fennállásának 30. évfordulójára és a 15 éve megszervezett első marosvásárhelyi operettestjére emlékezik, ugyanakkor a hungarikumnak minősített magyar operett napja, október 24-e előtt is tiszteleg. Ez alkalomból október 27-én, szerdán 18 órától operettestre kerül sor a Kultúrpalota nagytermében. Fellépnek: Buta Árpád, Trozner Kincső, Szabó Levente, valamint két fiatal tehetség: Tasnády Ádám és Portik Viktor. Meghívott: Lévai Enikő, a Budapesti Operettszínház énekművésze. Zongorán Sántha Huba József, hegedűn Fülöp Alajos, ütőhangszereken Gombocz Avar, nagybőgőn Kostyák Márton kísér. A részvétel díjtalan, a szervezők adományokat köszönettel elfogadnak. A rendezvényen az érvényben levő járványügyi szabályok betartásával lehet részt venni, amennyiben a járványhelyzet ezt lehetővé teszi.

NÉPÚJSÁG
ÖNÁLLÓ
MAROS MEGYEI NAPILAP
Kiadja az IMPRESS KFT.
FŐSZERKESZTŐ:
Karácsonyi Zsigmond
LAPSZERKESZTŐK:
Antalfi Imola
Benedek István

MUNKATÁRSAK: Antalfi Imola, Bodolai Gyöngyi, Farczádi Attila, Menyhárt Borbála, Mezey Sarolta, Mózes Edith, Kaáli Nagy Botond, Nagy Miklós Kund, Nagy Székely Ildikó, Nagy Tibor (fotó), Szer Pálosy Piroska, Vajda György. **KORREKTÚRA:** Horváth Éva, Kiss Éva.
TÖRDELÉS: Makkai Katalin, Makkai Melánia, Vajda Gyöngyi.
FŐKÖNYVELŐ: Nagy Melinda. **REKLÁMMENEDZSER:** Borbély Ernő – **e-mail:** reklam@e-nepujsag.ro, tel. 0742-828-647.
REKLÁM-LAPTERJESZTÉS: Madaras Éva Adrienn, tel/fax: 00-40-(0)265-268-854. **APRÓHIRDETÉS:** Petres Emília.
SZERKESZTŐSÉG: 540015 Marosvásárhely, Dózsa György út 9. szám, II. emelet. **Internet:** www.e-nepujsag.ro **E-mail:** nepujsag@e-nepujsag.ro
Telefon: titkárság: 0265/266-780 és tel/fax: 0265/266-270, közönségszolgálat: 0365/410-440, 0265/266-780. **Nyomda:** Palatino.
A szerkesztőség véleménye nem feltétlenül azonos a szerzők véleményével.
Előfizetés a postahivatalokban, postásoknál és a szerkesztőségben, tel.: 0742-828-647.
Hirdetési irodánk nyitvatartási rendje: hétfő, kedd, szerda, csütörtök: 9-15 óra, péntek: 9-14 óra között, szombat vasárnap: zárva.

6423578000069
ISSN 1220–3475 (print);
ISSN 1584–3238 (online)

Nem lesz egyszínű USR-kormány

Elutasította a parlament szerdai együttes ülésén a kormányalakítással megbízott Dacian Cioloş miniszterelnök-jelölt, az USR elnöke által javasolt egyszínű USR-kormány elfogadását.

Cioloşnak nem sikerült egyetlen másik párttal sem megállapodást kötnie, ezért a törvényhozók egyéni felelősségére hivatkozva kért bizalmat az általa vezetett „válságkormány" számára.

Az USR volt koalíciós partnerei, a PNL és az RMDSZ törvényhozói nem szavaztak, a baloldali és nacionalista ellenzék az USR-kormány ellen voksolt.

A kormány jóváhagyásához a törvényhozók felének, 234 képviselőnek és szenátornak a támogatására lett volna szükség. A Cioloş által javasolt kabinet csak 88 szavazatot kapott, 184 képviselő és szenátor ellene szavazott.

A legnagyobb frakcióval rendelkező PSD előre hozott választásokat akar jövő márciusban, addig pedig szakértői kormányra akarja bízni az ország vezetését.

Kelemen Hunor parlamenti beszédében úgy vélekedett: a törvényhozóknak elnézést kellene kérniük a választóktól, amiért az ország gondjai – az elszabadult energiaárak, a járvány és a jövő évi költségvetés – helyett csak saját végeérhetetlen politikai „cirkuszukkal" foglalkoznak. Az RMDSZ elnöke szerint ideje félretenni a személyes sérelmeket és ambíciókat, megoldást kell találni arra, hogy az országnak teljes jogkörű kormánya legyen ebben a nehéz időben. *(MTI)*

Számadás október végén

Csütörtöki kimenő – Sebestyén Mihály rovata –

Egyre később virrad – egyre korábban borul reánk a délutáni sötét. Minden pesszimizmus ellenére közeledik a korán munkába sietők/vánszorgók/buszozók stb. apró öröme – a téli időszámítás beállta. Hurrá, egy órával később csörög a vekker, pittyeg majd az okosóra, kukorékol a kakas, csorog ki a kávé a presszógépből, kurrog a macska, mert üres a kis tálacskája. Ja az nem, őt nem lehet becsapni, a macska biológiai órája nem áll át olyan könnyedén, mint az emberé. Ezért vagyunk felsőbbrendű főemlősök. (És akkor ők mellékemlősök?)

Itten járkálva a hajnali hűvösben, mindjárt az jut eszembe, a szóalakot bámulva, hogy meg vagyunk verve/áldva emlékezettel, ami nálunk – ui. a macskáknál meglehetősen korlátolt, avagy miként Micimackó mondja magáról, „csekély értelmű" –, ezzel szemben végtelen is lehet. Persze terhes és gazdag, kihagyásos, lyukacsos, mint a jófajta hollandi sajt, tömör és egyoldalú, mint az emlékíróké. Korhű és divatos, vagy korról keveset tudó, sértett, árulkodó, csillogó, semmitmondó, sekélyes, fekélyes, kéjes.

Ilyenkor, október vége felé vannak ünnepek, hivatalosak, tömegeket az utcára rángatók, amelyeket sokféle szempont és megvilágítás szerint lehet ünnepelni, kevesbednek a szemtanúk, vér- és tudattanúk, szaporodnak az értelmezések, tanulmányok, dokumentumkötetek. Teszik a dolgukat a történészek. És sok-sok születésnap, névnap, a magánünnepek, melyek a szokott bőséggel és fényűzéssel, a korlátozások ellenére tortával, gyertyával, újabban tűzijátékkal megtartatnak. Ha nem lenne világjárvány hullámokkal, talán még gladiátorjátékokat is tartanának, elvégre ma már több stadion van kis hazánkban, mint a római kori Dáciában. (Amíg ki nem ásnak egy újabbat.) Valahol csak le kéne vezetni a hosszabb otthon üléssel felgyülemlett családi energiákat.

Nemsokára kitör az őszi vakáció, ha az idő engedi, jönnek az utolsó biciklizések, játszótéri hancúrok, a gazdagabb szülőkkel rendelkezők elmennek a még minden ellenére nyitva tartó wellnessekbe, a többiek pedig a tévét, a telefonjukat és nagyszüleiket nyúzzák. Ugyanis, amint véget ér az egyhetes őszi szünet – elkezdődik az online iskola. A szomszéd szobában felharsan a tanár hangja a gyerek laptopján, az iskolákat maga mögött hagyó felnőtt ilyenkor magára zárja az ajtót kárörvendően, kissé gonoszul, hogy ő már hál'istennek túl van az osztás-szorzás gyötrelmein, nem kell azon törnie fejét, hogy mi is az a szónévi állítmány és az integrált igeragozás, nem őt bombázzák ki felelésre kémiából, és nem kell szorongania, mert nincs közmondásfüzete, pedig a tanci megmondta, minden gyermeknek legyen közmondásfüzete, és kéznél legyenek az imaginárius számok, meg kívülről kell fújnia egy kilencedikesnek a Keleti-Kárpátok hágóit.

S ha már kiörvendtük magunkat, akkor hirtelen belénk hasít a felismerés: még semmilyen ötletünk sincs, mi legyen a mai ebéd, márpedig a család sok-sok éhes szájat jelent, válogatósak, de ötlettel senki nem rukkol elő. Szóval és cekkerrel az ember kiballag a piacra, amely csak egy hajításra van, midőn oda ki kell sétálni, és pokolian messze, ha haza kell cipelni bármit is. (Amennyiben nem rendelkezünk gépkocsival, szolgákkal, banyatankkal.) Persze megoldható csomagküldő szolgálattal is, de az nem az igazi piacolás.

Szóval azt látjuk, hogy a szilva éppen a végét járja – csinálhatnánk egy jó kis szilvás gombócot –; az alma halmokban áll, a szőlő csábító, de nagyon hizlal, figyelmeztetnek az arra járó kóbor dietetikusok, ennek dacára mégis veszünk két kilót, ha már szüretre senki nem hívott meg az idén sem; paradicsom és paprika még elegendő van, legyen hát lecsó, abban ott hemzsegnek a nyár ízei és a C-vitamin. Itt van némi habozás, diverzió, ugyanis a család egyik fele rizzsel, a másik krumplival szereti, de az igazi szerb lecsó csak paradicsom, paprika, hagyma és olaj, amelyet meg lehet bolondítani kis csípős paprikával, szalonnabőrrel, vagy belefőzhetünk bármiféle zöldséget, ami a hagymás-paprikás-paradicsomos forralatban elveszti egyéniségét, de szaporítja magát az étket (pl. tök, padlizsán, horribile dictu sárgarépa…)

Lecsókolbász a hentestől – lehetőleg pikáns ízűt, akkor már veszünk egy kiló őrölt húst is, mert a család rajong a frissen sült fasírtért, valami kis füstölt kolbászt, vagy egy doboz tepertyűt se hagyj már ott a hentes pultján, friss kenyeret, ja és kell egy csomag szalvéta, meg fogkrém, jégkrém, csokikrém, arckrém, macskakaja, miegyebek, mindjárt összeáll, megtelik a két zacskó. Kosarat nem viszünk, az olyan népies, operettes, ráadásul az ember a fordulókban folyton feldöf vele valakit. Aztán kérheti a bocsánatot. Ha eltéveszti a nyelvet, még meg is szidódhat, ahogyan Mári néném szokta volt mondani.

Nejlonzacskóval megyünk mindenhova, mert ez a kelet-európai ember azonosító címere, kódja, felségjele. Megismered, bárhol jársz, akár Bécsben a Hauptbahnhofon üldögélve, akár a Csomolungma déli oldalán, mindig találsz egy Bucegi vagy Carpati feliratú reklámszatyrot a jégbe fagyva. Jó esetben a serpánál is az van.

Ország – világ

17.158 új koronavírusos megbetegedés

A legutóbbi tájékoztatás óta 17.158 új koronavírusos megbetegedést igazoltak Romániában, 73.464 teszt eredményének feldolgozása nyomán – közölte szerdán a stratégiai kommunikációs törzs (GCS). Szerdán 19.728 személyt kezeltek kórházban Covid-19-cel, 1799 személy szorult intenzív terápiás ellátásra, 423 koronavírussal diagnosztizált személy haláláról érkezett jelentés. A kórházban kezelt páciensek között 480 kiskorú volt, és közülük 39-et ápoltak az intenzív osztályon. *(Agerpres)*

Cseke Attila támogatást kért az uniós biztostól

Újabb telefonbeszélgetésre került sor szerdán Cseke Attila ügyvivő egészségügyi miniszter és Stella Kyriakides uniós egészségügyi biztos között. A szaktárca közleménye szerint Cseke arról tájékoztatta az uniós biztost, hogy Romániában még nem tetőzött a negyedik járványhullám, és hogy a lakosság átoltottsága az utóbbi időben nőtt ugyan, de nem kielégítő mértékben. A tárca azt is közölte, hogy az ügyvivő miniszter ismét támogatást kért az uniós biztostól annak érdekében, hogy a romániai kórházak megfelelő mennyiségű tocilizumab gyógyszerhez jussanak, amely a súlyos állapotban lévő Covid-betegek kezelésében elengedhetetlen. Ugyanakkor meghatározatlan időre egészségügyi csapatok küldését kérte Romániába, hogy segítséget nyújtsanak a hazai orvosoknak a járvány elleni küzdelemben. Cseke Attila kedden hasonló ügyben beszélt lengyel hivatali kollégájával, Adam Niedzielskivel is, akitől ígéretet kapott, hogy fontolóra veszik Románia egészségügyi segélyezését. *(Agerpres)*

A tanévstruktúra módosításával számolnak

Az egészségügyi minisztérium azt tartja célszerűnek, hogy a tanév struktúráját a rendkívül súlyos járványhelyzethez igazítsák a tanulók és tanárok egészségének védelmében – közölte szerdán Sorin Cîmpeanu tanügyminiszter. Cîmpeanu kijelentette: a tanévstruktúra módosításának minden lehetséges variánsával számol. Az oktatási tárca vezetője azt követően nyilatkozta ezt, hogy kedden rekordszámú új koronavírusos megfertőződést jegyeztek, és szintén rekordszámot ért el a Covid-betegek egy nap alatt regisztrált elhalálozási száma. *(Agerpres)*

Corneliu Porumboiu tagadja a vádakat

Tagadja Corneliu Porumboiu az ellene felhozott vádakat. A rendező ellen adócsalás és pénzmosás gyanújával indított bűnvádi eljárást a Szervezett Bűnözés és Terrorizmus Elleni Ügyészség (DIICOT). Állítása szerint a büntetőeljárás alaptalan, és erre bizonyítékokat fog bemutatni. A vádhatóság szerint a rendező cége és a cég igazgatójaként Porumboiu maga egy 2014-es ügylettel 26.555 lejes kárt okozott az államnak. Porumboiu azt is leszögezi, hogy a cég igazgatójaként hozzáértő személyeket bízott meg az üzleti ügyek bonyolításával, ő maga rendezőként és díszlettervezőként vett részt a projektekben, és nem volt közvetlen rálátása a dossziéban megjelenő kereskedelmi ügyletekre. Az ügyészek 2013 és 2015 között elkövetett tettek miatt vizsgálódnak több produkciós ház, köztük a Castel Film által a Román Nemzeti Filmintézettől elnyert bizonyos összegek miatt, amelyeket a gyanú szerint fantomcégek révén fehérítettek ki. *(Agerpres)*

Aktuális

Kudarc minden szinten

Antalfi Imola

Rendkívül súlyos a járványhelyzet, háborús állapotok vannak a koronavírusos betegek által megrohamozott kórházakban, az elhunytak már nem férnek el a halottasházakban, a folyosókon fekete zsákokba helyezett holttestek sorakoznak, a temetkezési vállalatok járművei pedig sorban állnak a kórházak udvarán – ezt jelentette kedden az egyik hírtelevízió. Az államfő kedd esti beszéde pánikot sejtet a kormány, az elnöki hivatal háza táján. Iohannis a szenvedés időszakát emlegette, rettenetes következményekkel járó nemzeti drámát, és tétlenségnek nevezte, ahogyan a hatóságok viszonyultak a helyzethez. Azt is bejelentette, hogy szerdára összehívja a járvány kezelésében illetékes kormányzati hatóságok vezetőit, és döntenek azokról a korlátozó intézkedésekről, amelyek segíthetnek megvédeni a polgárok életét.

Egyik ilyen lehet a zöldigazolás sürgős bevezetése és egyéb korlátozások. A jelenlegi helyzetben ugyanis rövid távon csak korlátozásokkal lehet elérni, hogy csökkenjen a halottak száma, lassuljon a járvány. Természetesen az oltás felvétele továbbra is prioritás, csakhogy bármennyire is gyorsan kezd el oltakozni a lakosság, a védettség kialakulásáig hetek telnek el. Kifejtette, hogy a védőmaszk viselése és a zsúfolt helyek elkerülése továbbra is fontos, majd annak a reményének adott hangot, hogy összetartással sikerül kilábalni az országot sújtó egészségügyi válságból.

Bármennyire is nagy a pánikhangulat a járványhelyzet miatt, szerdán mindenki a kormányalakítással foglalkozott. A parlament együttes ülésén elutasította a Dacian Cioloş által javasolt, egyszínű USR-kormány elfogadását, kudarcba fulladt a kormányalakítás. Lapzártáig semmi hír nem érkezett arról, hogy a szerda esti gyászos, drámai elnöki beszéd után a kormányzati hatóságok vezetőiből álló tanács szigorú korlátozó intézkedések bevezetéséről döntött volna, csupán egy halvány megnyilvánulás volt az egészségügyi minisztérium részéről, miszerint a szaktárca „azt tartja célszerűnek, hogy a tanév struktúráját a rendkívül súlyos járványhelyzethez igazítsák a tanulók és tanárok egészségének védelmében", és hogy „a tanévstruktúra módosításának minden lehetséges variánsával számolnak".

Iohannis az „összetartással" példálózott, de a szerdán történtek után csak épp összetartás nincs a pártok között „a rendkívül súlyos járványhelyzetben", de nyugodtan beszélhetünk rendkívül súlyos gazdasági helyzetről is. A politikai hadakozás továbbra is leköti az energiákat, mit számít, hogy tegnap is több mint 17 ezer új fertőzött volt, és 423 koronavírusos beteg halálát jelentették, mit számít, hogy az euró „elszállt", az energiaárak elszabadultak, a benzin ára az egekben, és minden drágul, napi szinten. Arról sem esik szó, hogy ki felel a kudarcos oltáskampány miatt, és ki felel úgy általában, amiért nincs a kórházakban a Covid-betegek kezeléséhez elengedhetetlen gyógyszer, ki felel a törvények betartatásáért? Ha nincs számonkérés, nincs felelősségvállalás és felelősségre vonás, oda a bizalom a hatóságokban, azokban, akik ma is egyeztetnek, tárgyalgatnak, osztják a posztokat.

Árrobbanás a gépjármű-biztosítás piacán

(Folytatás az 1. oldalról)

azonban nem változott, az árakat továbbra is a járműtulajdonos kárhányadosa és a bónuszpontjai határozzák meg, ezt követi a gépjárművezető életkora (mivel a biztosítók szerint minél fiatalabb, annál nagyobb a rizikófaktor), valamint a jármű hengerűrtartalma. Míg régebb egy évig érvényes maradt egy árajánlat, most már az sem kritérium, így a biztosítók annak függvényében, hogy mennyi biztosítást szeretnének kötni, milyen üzletpolitikát alkalmaznak, emelhetnek vagy csökkenthetnek az árakon. Egyes biztosítók csökkentik az éves biztosítást, megemelik a féléves időtartamút, mások az évest és félévest közel azonos szinten értékesítik.

Fotó: Nagy Tibor

Az évjárat nem, a karambolok gyakorisága növeli a biztosítás árát

– A jármű életkora, gyártási éve befolyásolhatja-e a kötelező gépjármű-felelősségbiztosítási összeg nagyságát?

– A jármű évjárata nem befolyásolja a biztosítási összeget, a tulajdonos által okozott károk gyakorisága, a maluspontok száma azonban igen. Aki nem karambolozik, évente kap egy bónuszpontot, amelyek egy idő után árkedvezményekkel járnak. Egy újdonsült járműtulajdonos számára a B0 alapártól kezdődik a kötelező gépjármű-felelősségbiztosítás. Az a járműtulajdonos, akinek régóta van autója, és nem karambolozott, az évek során 5, 10, 15%-os árcsökkentésben részesül, mígnem eléri a maximális B8-as bónuszpontozást, ami akár 40–50%-kal is csökkenti a gépjármű-felelősségbiztosítás összegét. A baleseti nyilvántartás, a bonus/malus szerint két bónuszpontot veszít az, aki egy évben egyszer anyagi kárral járó balesetet okozott, és ezt két év alatt lehet visszaszerezni úgy, hogy egyetlen közúti balesetet sem okoz.

– Egyetlen biztosító csődje enyyire felboríthatja a kötelező gépjármű-felelősségbiztosítás országos piacát?

– Minden jel arra mutat, hogy lassan kiegyenlítődik a biztosítási piac, mivel a dömpingárakat alkalmazó két biztosító közül a City csődbe ment, azaz szeptember 17-étől a pénzügyi felügyelet bevonta a működési engedélyét, a másik biztosító pedig emelt az árain. Nem csupán a City csődje borította fel a gépjármű-biztosítás romániai piacát, a költségek növekedése miatt ez régóta esedékes volt. A Biztosítottak Állami Garanciaalapjába való hozzájárulások mellett a személyi sérülések és elhalálozások miatti erkölcsi kártérítések nyomán kell egyre nagyobb összegeket kifizetni, amelyek a balesetek járműjavítási költségeinek a többszörösei. Az előzményekhez tartozik, hogy az utóbbi években a City Insurance részvénytársaság a szállítókkal rendkívül kedvezményes áron kötött kötelező felelősségbiztosítást, ezért a fuvarozók, mindenekelőtt a kamiontulajdonosok 90%-a ezt a biztosítót választotta. Országos viszonylatban a biztosítási piac 45%-át fedte le, hozzávetőleg hárommillió ügyféllel kötött szerződést. A cég szeptember 1-jéig kapott határidőt arra, hogy 150 millió eurós tőkeemelést hajtson végre, amit nem tett meg, a többi között amiatt vonták be a működési engedélyét. Sürgősségi kormányrendelettel felhatalmazták a Biztosítottak Állami Garanciaalapját, hogy átvegye a City Insurance kárrendezési dossziéit. Akinek azonban érvényes szerződése van a City biztosítóval, az továbbra is biztosítottnak érezheti magát. Ha baleset történik, és a vétkes sofőr a City Insurance biztosítottja, a garanciaalap honlapján be kell jelenteni a káreseményt, és visszajelzést várni a kárfelméréssel kapcsolatban – tájékoztatott a szakember.

Biztosítási árajánlatok

Az Asigurari.ro platform által generált árajánlatok szerint egy B8-as bónuszponttal rendelkező gépjárművezetőnek 1,6-os hengerűrtartalmú, gázolajjal működő gépkocsira jelenleg az Euroins biztosító például egy fél évre 405 lejes biztosítást, egész évre 540 lejes biztosítási ajánlatot tett, a Groupama fél évre 598 lejest, egész évre 643 lejest, az Asirom félévesre 483, egész évesre 737 lejest, az Omniasignél fél évesre 489, egész évre 752 lejes biztosítás köthető, a Generali fél évesre 760 lejt, egész évre pedig 821 lejt számol kötelező gépjármű-felelősségbiztosításra. Érdekes a direkt elszámolásos rendszer fél évi/évi aránya a Generali biztosítónál, ahol 1040 lej egy fél évre és 1070 lej egész évre a járműbiztosítás értéke. Ebből arra lehet következtetni, hogy ez esetben az éves biztosítást részesítik előnyben. Aki a direkt elszámolást választja, annak lehetősége van arra, hogy egy balesetet követően a saját biztosítójával rendezze a káreseményt.

Fotó: ISU

Lezárult az első szakasz

Versenyvizsga a vezető iskolai tisztségekre

Az óvások lejárta után a tanfelügyelőség honlapján közölték az iskolaigazgatói és aligazgatói állásokra kiírt versenyvizsga írásbeli szakaszának végeredményét. Megyénkben 166 igazgatói és 105 aligazgatói állást hirdettek meg, a versenyvizsgára 236-an jelentkeztek.

Bodolai Gyöngyi

Az írásbeli tesztvizsgán 184 pedagógus érte el a kötelező hetes átlagot, 54-en ez alatt teljesítettek. Ezzel az eredménnyel Maros megye országos szinten a harmadik helyet foglalja el – közölték a megyei tanfelügyelőségen.

A vizsgával kapcsolatosan az országos sajtóban több kifogás is elhangzott. Menedzseri doktorátussal rendelkező marosvásárhelyi iskolaigazgatót, aki újra megpályázta a korábban betöltött iskolaigazgatói állást, és sikeresen szerepelt az írásbelin, kérdeztünk meg az írásbelivel kapcsolatosan.

Amit beszámolt, a vizsgatétel első 50 feladata kognitív és vezetői készségekre vonatkozó kérdésekből állt, amelyeket feltehetően szakembercsoport állított össze. Első látásra fura iskolás szintű kérdéseknek tűntek, de valójában a vezető számára szükséges menedzseri készségeket mérik. Ezeket többször is el kellett olvasni, hogy hibamentes legyen a válasz. Amit hiányolt, hogy a magyar ajkú vizsgázóknak nem fordították le anyanyelvükre, ami megkönnyítette volna számukra a megoldást. Ugyanis a román ajkúak is többször el kellett olvassák ahhoz, hogy megértsék. A többi 20 kérdés az ajánlott könyvészetből volt, jogszabályokra, menedzsmentre vonatkozott. Ez arányában túlságosan kevés volt a vizsgára szükséges bibliográfiából.

Az lehet a magyarázat az országos szinten nagyarányú sikertelenségre, hogy a pedagógusok többsége nem vett részt ilyen természetű készségfejlesztésben. Ahol az ilyen típusú tesztkérdéseket használják, ott felkészítik erre a vizsgázókat. Amit nálunk ezen a téren szerveztek, az minimális. A vizsgán előnyben voltak a reál tantárgyakat oktató pedagógusok, mert volt olyan kérdés, amelyre például egy elsőfokú egyenlet segítségével lehetett könnyen megadni a választ. Bár logikus gondolkodással is meg lehetett oldani, egy reál szakos tanár számára így egyszerűbb volt. A humán szakos pedagógusoknak a számítások problémát okozhattak.

Kívülről nézve a kérdéseket, egy vezetőnek rendelkeznie kell ezekkel az ismeretekkel, kell tudjon gondolkozni, meghozni a leghelyesebb döntést, kell tudjon számolni – csak nem voltak minderre felkészítve azok, akik vizsgára álltak – nyilatkozta a megkérdezett iskolaigazgató.

Sabin-Gavril Păşcan főtanfelügyelő tájékoztatott, hogy akik elérték a hetes átlagot, október 21. és november 1. között írásban kell közöljék a tanfelügyelőséggel, hogy melyik iskolában milyen vezetői tisztségre pályáznak. November 15. és december 8. között területi alapon szervezett nyolc bizottság előtt fognak szóbeli vizsgát tenni. Négyben Marosvásárhely és környéke pedagógusait, a többi négyben a távolabb eső helységek jelöltjeit hallgatják meg. Ezt követően dől el, hogy hány igazgatói és aligazgatói állást fognak az elkövetkező négy évre biztosan betölteni. Azokat az állásokat, amelyekre nem pályázott senki, vagy senki sem vizsgázott sikeresen, ideiglenes kinevezéssel töltik be – nyilatkozta érdeklődésünkre Sabin-Gavril Păşcan főtanfelügyelő.

Fotó: Nagy Tibor

Megkezdte a kifizetéseket az APIA

Átutalják a mezőgazdasági támogatást

Elkezdték átutalni a Mezőgazdasági Intervenciós és Kifizetési Ügynökség (APIA) által jogosnak ítélt támogatásokat a gazdáknak. Az érintettek a földalapú és az állatok létszámáért járó támogatás előlegét kapják meg október 18. és november 30. között.

Az első körben a növénytermesztők és azok az állattenyésztők kapják meg az igényelt összegeket, akik társult támogatást (sprijinul cuplat zootehnic – SCZ) igényeltek. A megyei kirendeltségek listái alapján hagyja jóvá az átutalásokat a központi ügynökség. A klasszikus (terepszemle) és a teledetekciós ellenőrzés alatt álló és a folyamatot még le nem zárt farmerek, illetve azok, akik tartoznak, vagy bármilyen nézeteltéréseik vannak az APIA-val, illetve azok, akik október elsejéig nem írták alá az átutalási kérvényt, nem kapják meg az előleget. Elsősorban a területalapú támogatás egy részét fizetik ki. Ebben az időszakban a területekre szánt és korábban megállapított összeg mintegy 70%-át, míg az állatállományért járó összeg 85%-át utalják át a gazdáknak az Európai Központi Bank 2021. szeptember 30-i valutaárfolyamán (1 euró 4,9475 lej).

Az említett árfolyammal számolva egy hektár megmunkált területért hektáronként 95,4751 eurót, azaz 472,3630 lejt fizetnek. Ezenkívül visszaosztott támogatásként az 1–5 hektár közti területért még 5 euró jár, vagyis 24,7375 lej. Amennyiben 5 és 30 hektáros területen gazdálkodik a gazda, hektáronként még 48,1457 eurót, vagyis 238,2008 lejt kaphat. A „zöldítésért” hektáronként 57,8931 euró (286,4261 lej) jár, a fiatal gazdák még 40,4514 eurót (200,1333) kaphatnak hektáronként. Most nem fizetik ki a növénytermesztésért (növényfajtánként) járó társult jövedéket és a nemzeti átmeneti támogatást. Az állattenyésztőknek egyelőre csak a juh- és kecskelétszám után fizetik az előleget, azoknak, akik a kérvény benyújtását követően több mint 100 napig a farm melletti akolban tartották az állatokat. Ugyanígy a szarvasmarhák esetében ez az időszak hat hónap, ami november 15-ig tart, ezért csak ezt követően utalják át az állatlétszám után járó támogatást. A juhtenyésztők fejenként 17,2430 eurót (85,3097 lejt) kaphatnak, illetve az állományra így kiszámított végösszeg 85%-át utalják át a gazdáknak. A hátramaradt és ki nem fizetett összegeket december 2-ától kaphatják meg az érintettek. Az idei mezőgazdasági évre járó támogatás törlesztési határideje 2022. június 30-a – tájékoztatta a sajtót az APIA központi ügynöksége. *(vajda)*

HARMÓNIA

Egészség – életmód – otthon

Szerkesztette: Menyhárt Borbála

Sikli László könyvbemutatója

A cölibátus és a szerelem válaszútján

„A szerelem hatalom, előbb-utóbb mindenkit földre terít” – vallja Sikli László **egykori katolikus pap** Kísértés vagy belső parancs? **című regényében, amelyet írója erdélyi bemutató körútján mutatott be, és szeptember 28-án a marosvásárhelyi Bernády Ház közönsége is megismerhette. A cölibátus és az egyik legtisztább emberi érzelem közötti vergődésről valló szerzővel** Csatlós Tünde **újságíró beszélgetett.**

Nagy Székely Ildikó

A hangulatos együttlét első perceiben Csatlós Tünde arra hívta fel a figyelmet, hogy Sikli László gondolatébresztő műve túlmutat a témán, amit hosszú oldalakon keresztül tárgyal, életrajzi ihletésű korrajz, történemi visszatekintő is egyben. Ezt követően az újságíró a körút korábbi állomásairól kérdezte vendégét.

– Színes, mint a madár – mondta a szerző a mögötte lévő jó néhány könyvbemutatóról, majd a nagyváradit említette, ahol 250 fős hallgatósága volt, és 150 kötetet dedikált.

„Lázadás nélkül nincs tanulás”

– *Mit emelne ki az életéből, ha egy teljesen ismeretlen embernek kellene bemutatkoznia?* – hangzott el a következő kérdés, amire az író rávágta, hogy erőszakos, akarnok kölyök volt, és félig-meddig az is maradt, az ellentmondást sosem tűrte, ma sem nagyon.

– Egyetlen ember van a világon, aki ezen alakítani tudott, az én Erikám. Őt nevezem a könyv belső oldalán „Csodatársnak”, és nem véletlenül – hangsúlyozta Sikli László, majd azt is megjegyezte, hogy a teológiáról való többszöri kirúgása is valószínűleg összefügg a természetével.

– Nem lehet tanulni lázadás nélkül – hangzott el a szerző életszemléletének egyik alapgondolata, amelyhez azonnal érkezett a magyarázat is: – Nem azért, mert az ember tanulás közben jaj, de okos lesz, hanem azért, mert ilyenkor újabb gondolatok születnek meg benne, amelyek torlódnak, és egyszer csak kikívánkoznak, kinek így, kinek úgy.

A továbbiakban a könyv „kikívánkozásának” okára, körülményeire terelődött a szó.

– Nem feltétlenül önéletrajzi írás, de sok ilyen ihletés van benne. A feleségem évek óta kérdezgeti, hogy magunkat mikor írom meg. Azt mondtam, várjunk, mert az idő sokat segít, letisztulnak a folyamatok, megérlelődnek bennem a dolgok. Ez a tisztulási folyamat a javunkra válik, látom a helyünket, mindkettőnk szerepét és a gyermekeink helyét az életünkben. Aztán egyszer csak bekattant nekem. Elmentem egy papírkereskedés előtt Szombathelyen, ahol épp egy egyhetes kiszálláson voltam egy gyermekprogrammal, és a kirakatban észrevettem egy nagy köteg másolópapírt. Bementem, és megvettem – idézte fel a szerző a mű létrejöttében meghatározó momentumot, amit az alkotói folyamat követett, mégpedig ceruzával papírra, egy évvel ezelőtt ugyanis be sem tudta kapcsolni a számítógépet. Egy ideig a párja gépelte be a felolvasott szövegrészeket, így a munkának volt egy közös aspektusa, majd, amikor időhiány miatt nem vállalhatta tovább a feladatot, Lászlót is megtanította laptopon dolgozni.

Hang a láthatatlanból

– *A főhősnek nincs neve, a szerző mesterként említi. Miért?* – tért át a beszélgetés irányítója a tulajdonképpeni műre.

Sikli László elismerte, hogy ezen a részleten egy pszichológus barátja is fennakadt, rá is kérdezett, hogy nem megtévesztő-e ez, mire ő azt válaszolta, hogy a szereplőjének a nevét kisbetűvel írja, így nem ad okot félreértésre.

– Az egész cselekmény nagyon szépen hozzásegít ahhoz, hogy senkit ne kelljen megnevezni. Ebbe a játékba mindenki belép. A kis mester életéből fonódik egy történet, amiben sok szál ér össze. Ez így megy egy vízválasztó pillanatig, amikor a mester megszűnik létezni. Azért lett mester, mert gyermekkorában valaki így nevezte el.

A kérdező több alkalommal kiemelt egy-egy idézetet a műből, elsőként a szerzőnek a teológiai oktatáshoz való viszonyulására utaló mondatot: „Soha nem értettem, mit keresek én a papneveldében.”

Sikli László beismerte, hogy neki talán még a regénye főhősénél is több kétsége volt mindazzal szemben, ami a teológián várta. Annak kapcsán, hogy hogyan került bele mégis ebbe a világba, élete sorsdöntő fiatalkori élményét mesélte el.

– Gyermekkorom plébánosa markáns ember, meghatározó egyéniség volt, jó könyvtárral, festményekkel. Tetszett nekem, ahogy felmegy a szószékre, megkapaszkodik, és mondja, amit mondania kell. Egyszer korábban mentem a templomba. János, a sekrestyés ott tett-vett az oltár körül, és én megkérdeztem tőle, hogy felmehetek-e a szószékre. Megengedte. Felmentem, és elkezdtem magamban mondani: Krisztusban kedves híveim... Nem tudtam folytatni. Abban a pillanatban belül, a homlokomba beírta egy hang az alábbi mondatot: „Ahhoz neked előbb tanulnod kell.” Így indul valami, amiről nem tudod, miért indul így, és amivel kapcsolatban nincs apelláta. Én nem voltam felkészülve semmire, nem voltam egy „ibolyacsokor”-gyerek. Amikor kalappal a fejemen bementem a teológiára, azt hitték, hogy megjött az új romántanár. Persze, hogy nem tudtam természetesnek venni mindazt, ami ott fogadott. Így útilaput kötöttek a talpamra. Ennek ellenére, amit a homlokomon belülre írtak, ott maradt. Kidobtak az ajtón, és visszamásztam az ablakon. Két év „kényszervakáció” után máshova kerültem, és kezdtem elölről. De máshol sem lehetett nyugton ülni, ugyanazokkal a dolgokkal szembesültem, és gyűlt az ellentmondás, a feszültség. Így nehezen tudtam elvégezni a hat évet, de utána sem lett könnyebb, mert akkor a főnökeimmel kerültem ellentmondásba.

„Miért akarunk a Jóistennél többek lenni?”

A továbbiakban az egykori katolikus pap elárulta, hogy a szószéken gyerekként kapott útmutatás volt az egyetlen sugallat, amire igazán odafigyelt.

– Az ember nem érti azonnal ezeket a sugallatokat, én is alig pár éve tanultam meg olvasni bennük, nem is bennük, hanem inkább az érzéseimben – tette hozzá, majd arra is kitért, hogy nem sokat ad a számmisztikára, az életében ismétlődő számok, motívumok – az apja 1921-ben született, ő a 21. szám alatt jött a világra és a gyulafehérvári teológia is a 21. szám alatt volt, pontosan ennyi ideig gyakorolta a papi hivatást, és közte meg a felesége között éppen ekkora a korkülönbség – önmagukban teli vannak misztikával, érdemes figyelni, követni őket.

Ennél a pontnál érkezett el a beszélgetés a regény alapvető problematikájához: a cölibátus és a szerelem összeegyeztethetetlenségéhez.

– A könyv célja betekintést nyújtani abba, hogy mekkora problémát jelent a cölibátus az egyházban. Azért kell erről beszélni, mert amit leírtam, az velem és másokkal egy az egyben megtörtént. Rengeteg vívódáson megy keresztül mindenki, az is, aki a cölibátust komolyan veszi. 29 éves voltam, mire pappá szenteltek. A belső érzelmi világom, ahogy más korombelieké is, közben folyamatosan haladt előre, fejlődött. Ha a Jóisten megteremtett bennünket olyanoknak, amilyenek vagyunk, miért akarunk Nála többek lenni? – tette fel az est legfontosabb kérdését maga a kérdezett.

– A szerelmet és a cölibátust nem lehet összebékíteni, kivéve a kegyelmi cölibátust, amit azok a kevesek kapnak meg, akikből a Márton Áronok, Teréz anyák, Csaba testvérek lesznek. Ez egy külön kegyelem. Őrültség ezt alapfeltételként mindenkire kiszabni. Ha mégis erőltetjük, bohócot csinálunk az egészből – jelentette ki a szerző, majd felidézte annak a Csík vidéki plébánosnak az esetét, akit bottal kergettek ki a faluból az egyháztagok, mert úgy gondolták, hogy a házvezetőnője az élettársa.

– Nekem húsz évet kellett vívódni, hogy megtaláljam a magam helyzetére a megoldást, de sok olyan esettel találkoztam, amit nem lehet megoldani – tette hozzá Sikli László.

„Fentről kaptam, lent vették el…”

– *Mikor jött el az a pillanat, amikor érezte, hogy nem lehet úgy folytatni az életet, ahogy eddig?* – tudakolta Csatlós Tünde.

– Ez egy hosszú folyamat, ami úgy indul el, hogy nem is veszed észre. Az érzések, amelyek ott vannak benned, nem tudatosak, elfeded, letagadod őket, aztán egyszer csak nyilvánvalókká válnak, és lépésről lépésre megadod magad nekik, ha normális vagy. Kincső, a lányom már négyéves volt, Csongor, a fiam kettő, amikor egy nap felmentem a szószékre, és azt mondtam a híveknek: én boldog családapának érzem magam. Másnap megkaptam a püspöktől a felfüggesztési végzésem. Kemény időszak jött, olyan is volt, hogy nem tudtuk, miből vegyük meg a gyermekeknek a buszbérletet. Ezzel együtt, ha most felmennék a szószékre, újra kimondanám, amit akkor.

Sikli László nem érezte elveszettnek magát a papi hivatás megvonása miatt.

– Le kellett adnom a kulcsokat, aztán a karomra vettem a miseruhámat, és kimentem a kapun. Azóta minden este otthon misézünk a családban. Én ezt a hivatást fentről kaptam, és lent vették el tőlem olyanok, akiknek semmi közük nincs hozzá.

A regényben megfogalmazódik az ígéret, miszerint „valamikor jön egy pápa, és bocsánatot fog kérni a papoktól, akiknek az életét az évszázadok során megnyomorították”. A szerző ezt a mondatot egy zsidó asszonytól vette át, akit az egyik elődje megmentett a gettótól.

Egy másik idézet szerint „fél élet kell, hogy megtanulj egy szakmát, és egy másik fél, hogy elfeledd”.

– Hála Istennek, én még nem tartok ott, hogy a hivatásom elfeledett legyen. Vannak dolgok, amelyek meggyökereznek az emberben, és azokból csodálatos dolgok nőnek. Ha hagyod őket növekedni, és gondolsz rájuk, jó dologgá válnak – fejtette ki az egykori katolikus pap.

Ábécé és történelem

Sikli Lászlónak nem ez a regény az első irodalmi alkotása, korábban gyermekverseket írt.

– A magyar ábécére rávarrtam a magyar történelmet, mégpedig sikeresen. Erre egy program épült, amiben hét év alatt ezer osztálynyi gyermek vett részt. Bejártam vele egész Magyarországot – mondta a szerző, majd azt is hozzátette, hogy a verseskönyv illusztrációit a gyermekei készítették 12, illetve 14 évesen. Sikli László grafikus sógornője fehér-fekete grafikában rajzolta vissza a könyvet, amelyet így a gyermekek kifestőként használhatnak.

– A stratégia az, hogy miközben a gyermek színez, duruzsolod neki a verset. A mondás és a színezés motorikája során így beég az agyába az egész – magyarázta az alkotó.

Csatlós Tünde utolsó előtti kérdése Sikli Lászlónak a könyv megszületése utáni érzéseire vonatkozott.

– A pszichológus barátom szerint nagyon jó, hogy a könyv nincs befejezve. Abba a kényszerhelyzetbe hoz mindenkit, illetve saját magamat is, hogy tessék folytatni, tessék választ adni a kérdésekre. A regény egy szerelmi történet, de ez csak a gerince. Van köze a cölibátushoz, viszont a fő célja a gondolatok tisztázása. Nagyon hálás vagyok, hogy ezt a fajta gondolatvilágot sikerült tisztába tenni – mondta a szerző.

– *Lesz-e folytatás?* – hangzott el a párbeszédet lezáró kérdés, amire Sikli László viccesen csak annyit jegyzett meg, hogy beszélgetőtársa ne provokálja.

„Minden a helyén volt”

Az együttlét végén Csatlós Tünde a hitvestől, *Erikától* tudakolta, hogy milyen volt elolvasni a regényt.

– Megható és lebilincselő. Sokat pityeregtem az elején, a közepén, a végén, ugyanakkor úgy éreztem, hogy nem tudom letenni. Nem gondoltam volna, de örömmel hallom, hogy ezzel mások is így vannak – válaszolta a „Csodatárs,” aki a szerelmükről így vallott:

– Nagyon sajátságos, egyedi út és kapcsolat a miénk, ami nem adatott meg mindenkinek. Az elején nagyon nehéz volt, de ezen több mint húsz éve túl vagyunk. A gyermekeink 22 és 24 évesek. Amikor visszagöngyölítjük a közös történetünket, látjuk, hogy minden momentum a helyén volt, és egészen pontosan tudjuk, hogy mihez kellett az a kicsi valami, hogy összeálljon a végső kép. A belső parancs az én életemre is egyértelmű volt, nem lehetett kitérni előle.

A dedikálás előtt az est házigazdája egy apró hibára hívta fel Sikli László és párja figyelmét, arra, hogy a történetben szereplő pár Csenge nevű gyermeke egyszer Kincsőként jelenik meg.

– Ez egy nagyon szép, a történetben szívből benne maradt szó. Ezáltal is megmutatkozik, hogy ebben a könyvben benne van a lélek – vonta le Csatlós Tünde a végső következtetést.

Hiánypótló szolgáltatás

Nagy az igény az egészségnevelő foglalkozások iránt

Fotók: Szent Balázs Alapítvány

Nagy igény mutatkozik az iskolások körében az egészségnevelésre, a prevenciós foglalkozásokra. A marosvásárhelyi Szent Balázs Alapítvány képzett önkéntesek révén életmód-, szexuális prevenciós, elsősegélynyújtási oktatást biztosít azokban a tanintézetekben, osztályokban, ahonnan erre felkérés érkezik. A lassan egy évtizede zajló program keretében a főleg orvostanhallgatókból álló jelentkezőket interaktív kortársoktatásra készítik fel, képezik ki, hogy prevenciós órákat tarthassanak közép- és általános iskolákban az egészséges táplálkozásról, a testmozgásról, a szexuális nevelésről, az újraélesztésről. Az interaktív, gyakorlatias órák igazi élményt jelentenek a diákok számára, és örvendetes, hogy nemcsak városi, hanem vidéki tanintézetek is érdeklődnek a foglalkozások iránt.

Menyhárt Borbála

Dr. Szabó Mónika belgyógyász, diabetológus főorvos, a Szent Balázs Alapítvány elnöke elmondta: az alapítvány a ’90-es években jött létre, szakorvosok alapították, mivel úgy gondolták, szükség van egy hiánypótló szolgáltatásokat nyújtó orvosi alapítványra. A kilencvenes években a tevékenységeknek a célcsoportját maguk a szakorvosok képezték, akkoriban továbbképzéssel foglalkozott az alapítvány (ugyanis erre akkor nem volt annyi lehetőség, mint ma), segélygyógyszerek, műszerek célba juttatása, Bálint csoport működtetése stb. volt a feladat. Később azonban, a 2006–2008-as évek táján, amint változtak az igények, az orvosképzés hiátusainak pótlását tűzte ki célul a szervezet, ezen belül az orvostanhallgatók érzékenyítését a holisztikus medikális szemlélet irányába, és ennek részeként szervezte meg bevonásukat a köz szolgálatát biztosító tevékenységekbe. – Ugyanakkor egyre egyértelműbbé vált, hogy a 21. század medicinája tulajdonképpen a megelőzés medicinája kellene hogy legyen, mivel népbetegségszintűvé váltak az anyagcsere-betegségek és ezeknek a szövődményei. A kezelésük sokszor nehézkés, költséges és nem hatékony. A megelőzés elsősorban a egészséges életmód, életszemlélet kialakítása útján történhet, ezt pedig fiatal-, illetve gyerekkorban kell elkezdeni, mert később már az életmód szokásokká rögzül. Ugyanakkor az elmúlt tizen-, huszonévben egyre inkább teret nyert az úgynevezett kortársoktatás mint pedagógiai módszer, vagyis az a szemlélet, hogy igazából a célcsoporthoz korban közelálló személyek sokkal jobban tudják befolyásolni azoknak a gondolkodását, akikhez szólnak, mint tegyük fel az egy generációval idősebbek. A Szent Balázs Alapítvány kb. 2012-től, mintegy kilenc éve kezdte el egészségnevelő tevékenységét a kortársoktatás módszerével. Az oktatási programot orvostanhallgatóknak és asszisztensképzős diákoknak, illetve az utóbbi években a Sapientia Egyetem közegészségügy szakára járó hallgatóknak hirdettük meg.

Kezdetben főként az egészséges életmódra fektettünk hangsúlyt, illetve a drogprevencióra, majd a képzési tematikába bevettük a szexuális nevelést is, illetve az alapszintű életmentést, idéntől pedig az elsősegélynyújtást is beiktattuk a programba. A képzés lényege, hogy azonkívül, hogy egy megtanulandó ismeretanyagot bocsátunk az orvostanhallgatók rendelkezésére, főként a módszertani felkészítésre fektetjük a hangsúlyt, ugyanis a kortársoktatás mellett hiszünk abban, hogy az interaktív órákon elhangzottak nagyobb hatással vannak a gyerekekre, fiatalokra, jobban eljut hozzájuk az üzenet. Az évek során csiszolódtak a módszereink, és örömmel tapasztaljuk, hogy egyre nagyobb az igény ezen egészségnevelő órák iránt. Gyakran azzal a gonddal küszködünk, hogy nagyon sok a felkérés, és nincsen elegendő önkéntesünk, akik ezeket a foglalkozásokat megtartsák. Az egészséges életmód keretében a mozgás jelentőségére fektetünk kiemelt hangsúlyt, illetve a táplálkozáson belül az egészséges táplálkozási szokások kialakításában próbálunk segítséget nyújtani, nem a tiltásokra fókuszálunk.

A szexuális nevelés többrétű téma, sokat beszélünk például a HPV elleni oltásról, mivel ennek az elutasítása komoly következményekkel járhat, illetve a serdülőkori változások, a szexuális úton terjedő betegségek és ezek megelőzése is szóba kerül a foglalkozások során, emellett a helyes szexuális magatartásról, a nemiséggel kapcsolatos kérdésekről, a menstruációról, az abortuszról és annak a lehetséges következményeiről is beszélgetnek a diákokkal az erre képzett önkénteseink – ismertette dióhéjban a Szent Balázs Alapítvány prevenciós programjait dr. Szabó Mónika.

Mint mondta, a prevenciós foglalkozásokkal most már minden korosztályhoz eljutnak, ugyanis míg kezdetben a 9–12. osztályosokat célozták meg, ma már vannak foglalkozásaik alsóbb osztályokban, még elemi iskolában is. Természetesen mindig az adott életkornak megfelelő információkat juttatnak el a gyerekekhez. Mindegyik témakörben kidolgoztak egy életkor-specifikus információs anyagot, illetve módszertant, és ezzel próbálják elérni a kisebb-nagyobb gyerekeket.

Érdeklődésünkre az alapítvány elnöke elmondta, különösen a szexuális prevenciót fogadják szívesen a hozzájuk forduló pedagógusok, ugyanis erről a témáról általában mindenkinek nehezére esik beszélni, nemcsak a korkülönbség, hanem a viszonyrendszer miatt is. Fontos szempont ugyanakkor, hogy az alapítvány képzett önkéntesei ebben a témában sok olyan információval tudnak szolgálni, ami szakspecifikus, hiszen míg az egészséges életmódról mindenki rendelkezik bizonyos mennyiségű információval, a szexuális egészség terén rengeteg dolog van, amit csak egy erre képzett szakember tud hatékonyan átadni. A szexuális prevenció mellett nagy sikernek örvendett az alapszintű újraélesztési program is, ami szintén egy jól koreografált képzés, sok benne az interaktív elem, és örvendetes, hogy már mintegy háromszáz diáknak sikerült megtanítani, mi a teendő abban az esetben, ha valaki rosszul lesz, összeesik mellettük. Az újraélesztés egy gyakorlaton alapuló program, bábuk használatával zajlott a felkészítés, ezért most, a járványhelyzet miatt ezt a programot szüneteltetni kellett. Az egészségre nevelés keretében szakorvosok felügyelete mellett az oktató orvostanhallgatók „prevenciós” mesekönyvet is írtak kisiskolások számára (amit a Bolyai líceum diákjai illusztráltak).

Dr. Szabó Mónika szerint évente nagyon változik az egészségnevelő programokba bekapcsolódó hallgatók száma, az első évben, amikor még nagyon újdonságnak számított, mintegy kilencvenen jöttek el a képzésre, ebből azonban elég kevesen vállalták utólag a konkrét munkát, azaz, hogy prevenciós tevékenységeket tartsanak az iskolákban.

Több száz önkéntessel dolgozott együtt mostanáig az alapítvány, közülük kimondottan a prevenció terén foglalkoztatottak száma eddig negyven-ötven körül van. Az évek során több ezer iskoláshoz sikerült eljuttatni az egészségnevelő foglalkoztatásokat. Az alapítvány önkéntesei rendszeresen járnak a Bolyai, az Elektromaros, a Traian Vuia, valamint a Művészeti Szaklíceumba, de jártak már Mezőpanitban, Erdőszentgyörgyön, Segesváron, Szászrégenben, valamint Udvarhely melletti falvakban is. A munka az adott tanintézettel kötött szerződés alapján történik, a gyerekek szülői beleegyezéssel vesznek részt a programokon. A tapasztalat az, hogy városon és vidéken egyaránt nagyon nyitottak az iskolák az egészségnevelési programra. Dr. Szabó Mónika arra biztatta a vidéki pedagógusokat is, hogy vegyék fel a kapcsolatot az alapítvánnyal, amennyiben szeretnék, hogy diákjaik interaktív foglalkozásokon hozzájussanak az egyes témákban az életkor-specifikus információkhoz.

Enikő receptjei

Rózsa Enikő

Rakott brokkoli édesburgonyával, sajtmártással

Egy kisebb fej brokkolit sós vízben kb. 7 percig főzünk, a vízbe egy kávéskanál citromlevet teszünk. Az édesburgonyát nyersen felkarikázzuk. A jénai tálat vagy a kerámiaedényt kivajazzuk, alul teszünk egy réteg brokkolit, rá a karikákra vágott édesburgonyát, majd sózzuk, borsozzuk. Pár cikk fokhagymát dobunk rá, és egy hagymát vékonyra szeletelve, majd sajtmártással meglocsoljuk. Újra rétegezzük, úgy, hogy legfelül brokkoli legyen, majd leöntjük a maradék sajtmártással. Két tojást felverünk, és bekenjük vele az ételt. Kb. 15 perc múlva reszelt sajttal (füstölt is lehet) megszórjuk, és összesütjük.

Sajtmártás, ahogy én készítem: egy jó szelet vajat (50 g) felolvasztok, hozzáadok két púpozott evőkanál lisztet, sót, borst, szerecsendiót, 2,5 dl tejet, és sűrűre főzöm. Két evőkanál száraz fehérbort, egy kávéskanál tejfölt, reszelt cheddart, ujjnyi gorgonzolát és ementáli sajtot keverek a fehér mártásba. Az ízekkel még lehet játszani, ki-ki ízlése szerint.

Töltött csirke

A csirkecombot bőröstül sózzuk, borsozzuk. Hat szelet kenyeret vízbe áztatunk, majd miután jól megszívta magát, kicsavarjuk. Három tojást, 4 cikk zúzott fokhagymát, egy kisebb fej apróra vágott hagymát és egy nagy csokor petrezselyemzöldet megvagdalva összedolgozzuk. A combok bőrét felhajtjuk, egy kiskanállal belekanalazzuk a tölteléket, majd ráborítjuk a bőrt. A tepsibe helyezzük a combokat. Kb. 1/2 dl olajjal, 1 dl száraz fehérborral, 1 dl vízzel meglocsoljuk és lefóliázzuk. 180 fokon 45 percre sütőbe tesszük. Ezután eltávolítjuk az alufóliát. Egy evőkanál mustárt egy evőkanál mézzel, egy kávéskanál szójaszósszal és egy kávéskanál olívaolajjal kikavarunk, ráöntjük. Sózzuk (kevés paprikafélét is adhatunk hozzá), majd kb. 20 perc alatt szép pirosra sütjük. A töltelékhez adhatunk dinsztelt gombát, májkrémet vagy akár darált húst is. Bármilyen körettel fogyasztható.

Baconba tekert kacsamáj

Jó nagy darab töltöttkacsa-májat feldarabolunk. Két dl tejfölbe sót, borsot és egy nagy narancs reszelt héját tesszük. A májat a tejfölös masszában 1 órát a hűtőben pihentetjük. Négy cikk zúzott fokhagymát egy evőkanál olajjal, sóval, borssal kikeverünk. Két szelet bacont egymás mellé teszünk, a közepébe a fűszeres fokhagymával bekent májat, egy szelet vöröshagymát és egy cikk narancsot. Felgöngyöljük, és a lerben kb. 25 percig sütjük, alája egy kis fehérbort öntünk.

Miután elkészült, a göngyöleget ferdén kettőbe vágjuk. Krumplipürével vagy szalmakrumplival tálaljuk.

Gyömbéres ital

Egy jó nagy gyömbért héjastól lereszelünk, fél liter vízzel félórát főzzük, majd másnapig lefedve állni hagyjuk. Leszűrjük, jól kinyomkodjuk. Fél kg cukrot karamellizálunk, felengedjük a gyömbérlével, és olvadásig kavargatjuk. Majd egy citromot, egy lime-ot nyomunk bele, és egy pohár mézet adunk hozzá. Ásványvízzel hígítjuk.

Kavart szilvás kenyér

Hozzávalók: 6 tojás, 2 csésze zsírosabb kefír, 1 dl olívaolaj, fél vaj felolvasztva, 2 csésze porcukor, 3 csomag vanília, 1 citrom reszelt héja, 1 sütőpor, 3 púpozott csésze finomliszt. A hozzávalókat kidolgozzuk, a tepsit kivajazzuk, lisztezzük. A szilvát megszórjuk fahéjjal. A massza felét beleöntjük a tepsibe, ráhelyezünk egy réteg fahéjas szilvát, majd rá a masszának a másik felét. A tetejét sűrűn megrakjuk fahéjas szilvával. 180 C-fokon 45 percig sütjük.

Jó étvágyat kívánok!

Tízből egy csecsemőt kiskorú anya hoz a világra

A „Mentsétek meg a gyerekeket” szervezet szeptember végén közzétett adatai szerint uniós viszonylatban a kiskorú anyák 23%-a Romániában él, tízből egy csecsemőt kiskorú anya hoz a világra.

Menyhárt Borbála

A sajtóhoz eljuttatott közleményből kiderül, hogy a vidéki, hátrányos helyzetű közösségekben élő kiskorú anyák átlagosan 16 évesen hozzák a világra első gyermeküket, a másodikat pedig általában 18 éves korukban. Gyakori, hogy 23 éves korukra már az ötödik kisbabának adnak életet – derül ki a „Mentsétek meg a gyermekeket” szervezet szociológiai felméréséből, amit idén július-augusztusban az ország 16 megyéjében (köztük Maros megyében is) 46 vidéki közösségben, mintegy 640 állapotos kiskorú, illetve lányanya bevonásával végeztek. A szakemberek szerint a kiskorú terhesség esetén nagyobbak a kockázatok az anya és a baba egészségére nézve egyaránt, többek között gyakrabban fordul elő koraszülés, de ugyanakkor sok esetben azzal is együtt jár, hogy az anya kimarad az iskolából. A felmérés arra is rávilágít, hogy ötből két állapotos kiskorú nem végzi el a terhesség alatt ajánlott orvosi vizsgálatokat, mivel nem fér hozzá az egészségügyi ellátáshoz, vagy a távolság, vagy pedig az anyagiak hiánya miatt. A hátrányos helyzetű közösségekben lévő kiskorú anyák 74 százaléka állította azt, hogy a család fő jövedelemforrását a gyerekpénz jelenti. Gabriela Alexandrescu, a „Mentsétek meg a gyermekeket” szervezet ügyvezető elnöke rámutatott, a járványhelyzet újabb akadályt gördített az orvosi szolgáltatásokhoz való hozzáférés elé, és ezáltal növekedett a terhességek során fellépő rendellenességek kockázata. Mint mondta, sok esetben az orvosi rendelőktől való távolság, valamint az anyagiak hiánya mellett a tudatlanság is akadályozza az állapotos kiskorúakat abban, hogy orvoshoz forduljanak terhességük követése végett, ugyanis gyakran nincsenek tisztában azzal, milyen vizsgála- tokat kell elvégezni a terhesség idején.

A szociológiai felmérés alapján az 5 év alatti gyermeket nevelő vidéki kiskorú anyák 83 százaléka nem járt iskolába a felmérés idején, 64 százalékuk már a teherbe esés előtt abbahagyta az iskolát. A terhes és kiskorú anyák 70 százaléka állította azt, hogy olyan lakásban él, ahol egy vagy legtöbb két szoba van, és alig egyharmaduknak van benti mellékhelyisége.

A „Mentsétek meg a gyerekeket” szervezet rávilágít arra, hogy az unióban Romániában a legtöbb a kiskorú anya, ugyanakkor az ország első helyen áll az egy évnél fiatalabb kisbabák elhalálozási arányának tekintetében, 2019-ben minden ezer élve született csecsemőre 5,8 elhalálozás jutott.

Szintén 2019-ben a 199 ezer romániai szülésből 749 esetben 15 évnél fiatalabb kiskorú hozta a világra csecsemőjét, és több mint 17 ezerre tehető azon eseteknek a száma, amikor az anya 15–19 év közötti volt.

Illusztráció Fotó: Salvaţi Copiii

Koraszülöttek világnapja

A Gyulafehérvári Caritas a koraszülöttek világnapja alkalmából november 4–13. között beszélgetéssorozatot szervez a marosvásárhelyi korai nevelő- és fejlesztőközpontban, a Mărăşti utca 36. szám alatt, ahol orvosokkal, fejlesztő szakemberekkel és érintett szülőkkel közösen járják körbe a koraszülöttség témakörét. Három alkalom során három különböző szempontból világítják meg a témát:

1. Koraszülöttség orvosi szemmel – november 4., 17 óra

Beszélgetőpartnerek: dr. Simon Márta neonatológus főorvos, dr. Simon-Szabó Zsuzsánna neonatológus szakorvos, gyermekgyógyász rezidens, dr. Lorenzovici Anna családorvos és dr. Gogolák Réka szemorvos.

Érintett témakörök: rizikófaktorok várandósság idején, fiziopatológiás jellemzők, koraszülött baba ellátása az első periódusban, szükséges és ajánlott orvosi vizsgálatok a korai években.

2. Koraszülöttség a család szemszögéből – november 9., 17 óra

Beszélgetőpartnerek: Palotás Hajnal pszichológus, Les Júlia lelkész, Rigmányi Eszter érintett szülő.

Érintett témakörök: mit jelent korababaszülőnek lenni, erőforrások feltérképezése, valamint az anya támogató jelenlétének fontossága.

3. Koraszülöttség fejlesztő szakemberek szemszögéből – november 11., 17 óra

Beszélgetőpartnerek: Pokorny Emese gyógypedagógus, Lukács Ágnes gyógytornász, Nagy Annamária, mozgáskompetencia fejlesztésében jártas szakember.

Érintett témakörök: korai időszakban a baba fejlődésének követése, fejlesztése, hogyan látják a témát a fejlesztő szakemberek.

Ezekre az alkalmakra koraszülött babát nevelő családokat, szakembereket és a téma iránt érdeklődő résztvevőket várnak.

A beszélgetősorozatot november 13-án 10 órától színes családi programmal zárják, amikor interaktív zenélésre, közös barkácsolásra, akadálypályás mászkálásra, papírszínház-mesemondásra várják a koraszülött gyerekeket nevelő családokat.

A járványhelyzetre való tekintettel a rendezvényen a szervezők legtöbb 30 személyt tudnak fogadni, és előzetes regisztráció szükséges. Belépéskor fel kell mutatni az oltásigazolást vagy 72 óránál nem régebbi PCR-teszt negatív eredményét. A benti térben a maszkviselés kötelező!

Az agykutató muzsikája (2.)

Szilágyi Mihály

Hogyan lehet sikeresen tanulni? Ezért kellene sokat olvasnunk, színdarabokat játszanunk, énekelnünk, zenélnünk és a vizuális művészeteket is gyakorolnunk. Nem kell művészekké válnunk, csupán nyissuk meg érzelmi kapuinkat, hogy ezáltal az értelmünket is fejleszthessük. Sajnos a képernyők túlzott bámulása elvezet a kreativitás hiányához. Erre is magyarázatot ad az agykutató. „Nem tesz jót az agynak, a kreatív képességeinknek, hogyha minden információt már készen, minden oldalról interpretálva úgy tálalnak, hogy semmifajta agyi kapacitásra nincs szükség, hogy mi hozzátegyük a magunk képzelőerejét. Ezért tartom nagyon fontosnak, hogy a televízió és internet mellett az ember olvasson is. Az olvasás sajnos egyre inkább kimegy a divatból, pedig az olvasás az, ami pont olyan lassú tempóban viszi be az ember agyába az információkat, hogy közben bőségesen van idő arra, hogy ezt különböző más belső információkkal is társítsuk.” (YouTube: Freund Tamás – Portréfilm/Tálentum)

Az iskolai sikertelenségek tehát gyakran a különböző túlzások miatt következnek be. Az internetfüggőséget Freund Tamás a drogfüggőséghez hasonlítja. A magyarázat abban rejlik, hogy mindkét cselekvés által dopamin, vagyis „boldogsághormon” szabadul fel a testünkben. A dopaminfelszabadulást azonban zene segítségével is elérhetjük, például úgy, hogy „az ember örömöt lel a zenében. Amikor az ember úgy érzi, hogy futkos a hátán a hideg, és katartikus élményben van része, akkor dopamin szabadul fel. Mennyivel olcsóbb és egészségesebb az örömérzet, ha azt muzsikával érhetjük el, mintha azt drogokkal vagy internetezéssel érnénk el”.
(https://furedtv.hu/video/az-orvosls-s-a-zene-kapcsolata)

Freund Tamás szaxofonon is jól játszik

Forrás: https://hotjazzband.hu

Továbbá a zene nyugtató hatással is bír. A kutató tudatosan használja a muzsikálást saját életének a szebbé, nyugalmasabbá tételére is. Az aktív zenélés nem merül ki az örömszerzésben, mert rendszeres katarzisélmény gazdagítja a lelkivilágot, emellett serkenti a kreatív gondolkodóképességet, nagyszerű stresszoldó is. Büszkén, de ugyanakkor szerényen vallja, hogy a kórusmuzsikát a reneszánsztól a kortárs művészekig jól ismeri és szereti is. A magyar dzsesszmuzsika élvonalában lévő művészekkel volt alkalma együtt muzsikálni, fellépni.

Egy jó értelemben vett provokatív riporteri kérdésre – arra, hogy a mai szórakoztató zenének milyen hatása van – óvatos, de érdekes választ adott. Ha a fiatalokban ez a zene váltja ki az örömérzetet, akkor inkább azt hallgassák drogozás helyett.

Freund Tamás és kutatótársai számos tudományos felfedezést publikáltak. Megfigyeléseik segítségével elősegítették különböző idegrendszeri eredetű betegségek jobb megértését és sikeresebb enyhítését. Kutatták és kutatják az epilepszia, az oxigénhiány következtében fellépő agykárosodás, a Parkinson-kór és a szorongásos betegségek hátterét.

Sikerei nemzetközileg elismert kutatóvá emelték. Tagja a Magyar Tudományos Akadémiának. Számos nemzetközi publikációja, kitüntetése és tudományos díja nem teszi önteltté. Érzi és vallja – mert azt már tudományosan bizonyítani lehetetlen –, hogy az ember több mint jól működő anyag, mert azt már a számítógépek is tudják. Az ember tudattal rendelkező lény. Elképzelhetetlen, hogy az anyag agy kitermeljen magából egy lélekembert, aki majd képes irányítólag visszahatni a kitermelő anyagra. Kell lennie egy magasabb rendű lélekteremtőnek – Istennek! Figyeljünk tehát oda a lelkünkre is!

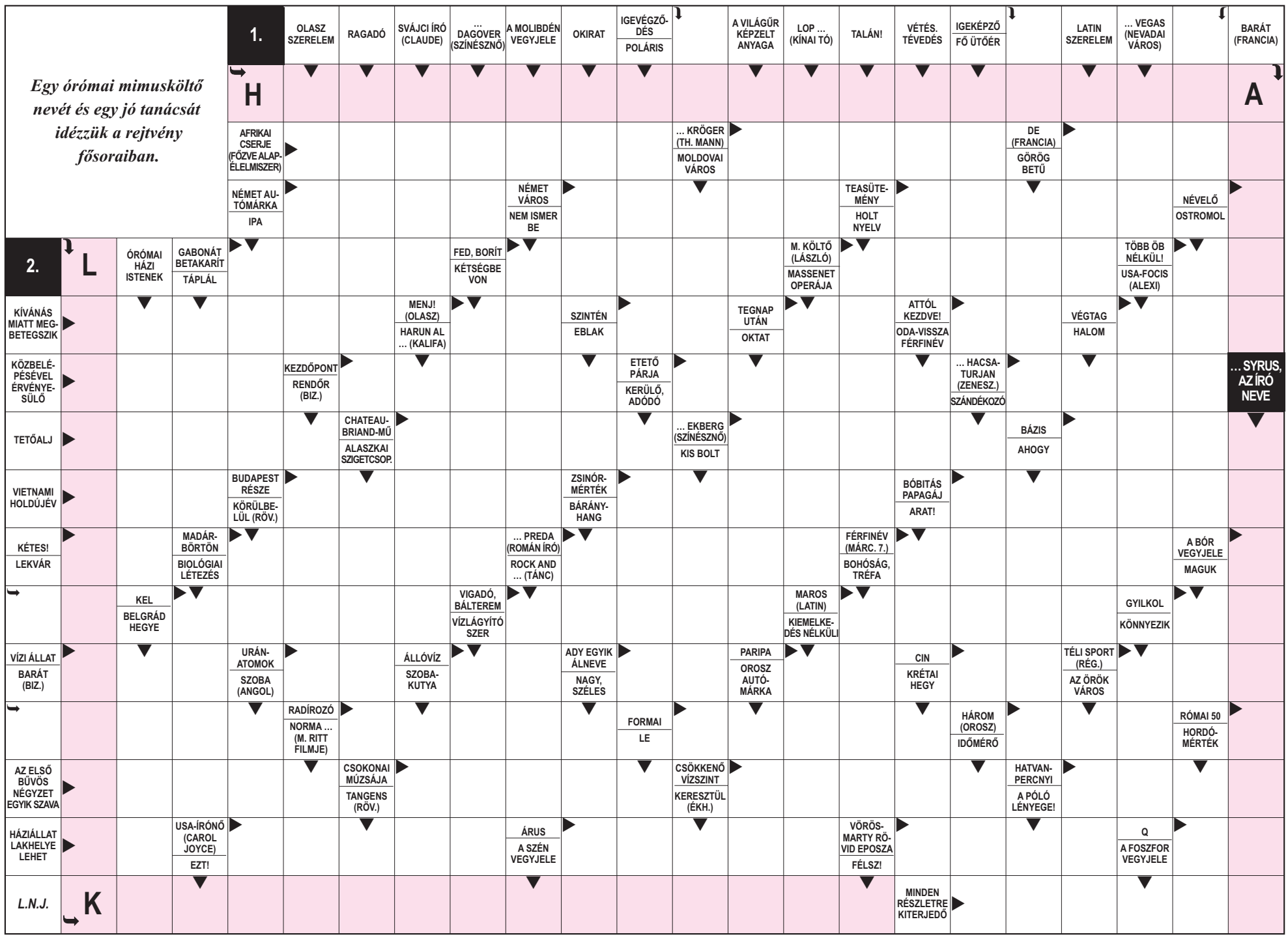

Október 14-i rejtvényünk megfejtése: *Férfiakban és nőkben csupán annyi közös, hogy szeretik a férfitársaságot.*

Bajnokok Ligája: Messi-dupla a Lipcse ellen

Az RB Leipzig a Paris Saint-Germain vendégeként is kikapott a labdarúgó Bajnokok Ligája csoportkörének harmadik fordulójában.

A párizsiak korán vezetést szereztek, de a németek fordítottak. Ennek ellenére végül harmadszor is pont nélkül maradtak, mert ezt követően a nyáron leigazolt Lionel Messi duplájával a PSG a maga javára fordította a meccset. A hatszoros aranylabdás argentin játékmester második gólját Panenka-féle 11-esből lőtte. A vendégek harmadik magyar játékosa, Szoboszlai Dominik a cserepadról nézte végig a találkozót.

A keddi játéknap rangadóján a Liverpool fordulatos találkozón diadalmaskodott az Atlético Madrid otthonában. Az angolok 13 perc alatt kétgólos előnyre tettek szert, azonban a spanyolok Antoine Griezmann duplájával még a szünet előtt egyenlítettek. A világbajnok francia csatár mégis negatív hős lett, mert kiállítása miatt a hazaiak emberhátrányba kerültek, a Liverpool pedig a létszámfölényét kihasználta Mohamed Szalah értékesített büntetőjével. A csoport másik összecsapásán a Milan 1-0-ra alulmaradt Portóban, így továbbra is pont nélkül sereghajtó.

Az Ajax – a Liverpoolhoz hasonlóan – megőrizte hibátlan mérlegét, mivel 4-0-ra könnyedén verte a vendég Borussia Dortmundot. A Sheriff Tiraspol viszont nem tudta folytatni remeklését, ugyanis 3-1-re kikapott az Internazionale otthonában.

Eredményjelző

Bajnokok Ligája, csoportkör, 3. forduló:
* *A csoport:* Paris Saint-Germain (francia) – RB Lipcse (német) 3-2, Club Brugge (belga) – Manchester City (angol) 1-5. *Az állás:* 1. Paris Saint-Germain 7 pont, 2. Manchester City 6, 3. Club Brugge 4, 4. RB Lipcse 0.
* *B csoport:* FC Porto (portugál) – AC Milan (olasz) 1-0, Atlético Madrid (spanyol) – FC Liverpool (angol) 2-3. *Az állás:* 1. FC Liverpool 9 pont, 2. Atlético Madrid 4 (4-4), 3. FC Porto 4 (2-5), 4. AC Milan 0.
* *C csoport:* Ajax Amsterdam (holland) – Borussia Dortmund (német) 4-0, Besiktas (török) – Sporting Lisszabon (portugál) 1-4. *Az állás:* 1. Ajax Amsterdam 9 pont, 2. Borussia Dortmund 6, 3. Sporting 3, 4. Besiktas 0.
* *D csoport:* Internazionale (olasz) – Sheriff Tiraspol (moldovai) 3-1, Sahtar Donyeck (ukrán) – Real Madrid (spanyol) 0-5. *Az állás:* 1. Sheriff Tiraspol 6 pont, 2. Real Madrid 6, 3. Internazionale 4, 4. Sahtar Donyeck 1.

Televíziós közvetítések az Európa-ligából és a Konferencialigából

* 17.30 óra, Pro X: HJK Helsinki – Maccabi Tel-Aviv (Konferencialiga, A csoport)
* 19.45 óra, RTL +, Pro X: Lazio – Olympique Marseille (Európa-liga, E csoport)
* 22.00 óra, Pro X: Kolozsvári CFR – AZ Alkmaar (Konferencialiga, D csoport)
* 22.00 óra, RTL +: Napoli – Legia Varsó (Európa-liga, C csoport)

Európai focikörkép

* *Angol Premier Liga, 8. forduló:* Arsenal – Crystal Palace 2-2, Aston Villa – Wolverhampton 2-3, Brentford – Chelsea 0-1, Everton – West Ham United 0-1, Leicester – Manchester United 4-2, Manchester City – Burnley 2-0, Newcastle United – Tottenham 2-3, Norwich – Brighton & Hove Albion 0-0, Southampton – Leeds United 1-0, Watford – Liverpool 0-5. *Az élcsoport:* 1. Chelsea 19 pont, 2. Liverpool 18, 3. Manchester City 17.

* *Spanyol La Liga, 9. forduló:* Celta Vigo – Sevilla 0-1, Alavés – Betis 0-1, Espanyol – Cádiz 2-0, FC Barcelona – Valencia 3-1, Villarreal – Osasuna 1-2, Rayo Vallecano – Elche 2-1, Real Sociedad – Mallorca 1-0, Levante – Getafe 0-0. *Az élcsoport:* 1. Real Sociedad 20 pont/9 mérkőzés, 2. Real Madrid 17/8 (22-10), 3. Sevilla 17/8 (11-3).

* *Olasz Serie A, 8. forduló:* AC Milan – Hellas Verona 3-2, Cagliari – Sampdoria 3-1, Genoa – Sassuolo 2-2, Empoli – Atalanta 1-4, Venezia – Fiorentina 1-0, Juventus – AS Roma 1-0, Lazio – Inter 3-1, Spezia – Salernitana 2-1, Napoli – Torino 1-0, Udinese – Bologna 1-1. *Az élcsoport:* 1. Napoli 24 pont, 2. AC Milan 22, 3. Inter 17.

* *Német Bundesliga, 8. forduló:* Borussia Dortmund – Mainz 3-1, Eintracht Frankfurt – Hertha BSC 1-2, Bayer Leverkusen – Bayern München 1-5, Union Berlin – Wolfsburg 2-0, Mönchengladbach – VfB Stuttgart 1-1, Freiburg – RB Lipcse 1-1, Hoffenheim – 1. FC Köln 5-0, Augsburg – Arminia Bielefeld 1-1, Greuther Fürth – Bochum 0-1. *Az élcsoport:* 1. Bayern München 19 pont, 2. Borussia Dortmund 18, 3. Bayer Leverkusen 16.

* *Francia Ligue 1, 10. forduló:* Clermont – Lille 1-0, Troyes – Nice 1-0, Metz – Stade Rennes 0-3, Bordeaux – Nantes 1-1, Montpellier HSC – Lens 1-0, Lyon – AS Monaco 2-0, Olympique Marseille – Lorient 4-1, Paris St. Germain – Angers 2-1, Strasbourg – St. Etienne 5-1, Brest – Reims 1-1. *Az élcsoport:* 1. Paris St. Germain 27 pont/10, 2. Lens 18/10, 3. Olympique Marseille 17/9.

Több európai szövetség kilépne a FIFA-ból, ha bevezetik a kétévenkénti vb-t

Több európai labdarúgó-szövetség kilátásba helyezte, hogy kilép a nemzetközi szövetségből (FIFA), amennyiben bevezetésre kerül a világbajnokság kétévenkénti megrendezése.

A dpa német hírügynökség értesülése szerint több mint egy tucat nemzeti szövetség fontolgatja ezt a lehetőséget.

A FIFA hétfőn jelentette be, hogy mind a 211 tagországának szövetségi kapitányával konzultál a világbajnokság kétévenkénti megrendezéséről, amely Gianni Infantino FIFA-elnök forradalmi terve. Az erről szóló tanulmány elkészítéséhez májusban a szervezet 211 tagjából 166 támogatását sikerült megnyernie, viszont több helyről közben éles ellenkezést váltott ki. Így bírálta a tervet az európai (UEFA) és a dél-amerikai (CONMEBOL) szövetség is, valamint az ezekben a térségekben lévő klubok, játékosok és szurkolói csoportosulások.

A Nemzetközi Olimpiai Bizottság is aggodalmának adott hangot.

Legutóbb a dán, a svéd, a norvég, a finn, az izlandi és Feröer szigeteki szövetség közös közleményben foglalt állást a kétévenkénti vb bevezetése ellen.

Ahogy a dánok jelezték, „legroszszabb esetben és utolsó lehetőségként“ nem zárják ki azt sem, hogy kilépnek a FIFA-ból, ha az nem áll el a tervektől.

A Celtic vendégeként is kikapott a Ferencváros

A Ferencváros 2-0-ra kikapott kedden a Celtic Glasgow vendégeként a labdarúgó-Európa-liga csoportkörének harmadik fordulójában, így pont nélkül sereghajtó a négyesében.

A mérkőzés első helyzetét – Ryan Mmaee révén – a kifejezetten bátran kezdő Ferencváros hagyta ki, utána viszont inkább a skót csapat támadott, így az első védést Dibusz Dénes mutatta be. Bár a Celtic egyértelmű mezőnyfölényben futballozott, a magyar bajnok nem adta fel a támadások lehetőségét, szórványos akciói veszélyt is hordoztak magukban. A szünetig a kapusoknak annak ellenére nem sok dolguk volt, hogy kifejezetten jó iramú mérkőzést vívott egymással a két zöld-fehér gárda. A fordulást követően még nagyobb fölénybe került a hazai csapat, amely a vezetést is megszerezte: az 57. percben Jota 40 méteres passzal ugratta ki Furuhasit, aki tökéletesen vette át a labdát, majd Dibusz mellett a kapu bal oldalába lőtt (1-0).

A bekapott gól érezhetően megzavarta a Ferencvárost, amely beszorult, a skótok pedig akár meg is duplázhatták volna az előnyüket, azonban Dibusz kivédte Callum McGregor büntetőjét. A válogatott kapus bravúrja után rendezte sorait a magyar bajnok, azonban csak elvétve tudott megindulni a skót kapu felé, így elsősorban a védekezés emésztette fel az erejét. A hajrára elfáradt a Ferencváros, ezt kihasználva a Celtic egy újabb góllal eldöntötte a három pont sorsát: a 81. percben egy ferencvárosi labdavesztés után Jota tökéletes passzt adott Turnbullnak, aki azonban ziccerben elsőre nem találta el a labdát, viszont második kísérlete a lassan reagáló Vécsei lábáról Dibusz felett a hálóba vágódott (2-0).

A csoport másik mérkőzését ma játssza a spanyol Real Betis és a német Bayer Leverkusen, a Ferencváros legközelebb november 4-én a Celticet látja vendégül a Groupama Arénában.

Jegyzőkönyv

Labdarúgó-Európa-liga, G csoport, 3. forduló: Celtic Glasgow (skót) – Ferencváros 2-0 (0-0)
Glasgow, Celtic Park, 53 ezer néző, vezette: Jakob Kehlet (dán).
Gólszerzők: Furuhasi (57.), Turnbull (81.).
Sárga lap: Starfelt (28.), Ralston (40.), Montgomery (68.), illetve S. Mmaee (40.).
Celtic Glasgow: Hart – Ralston, Carter-Vickers, Starfelt, Montgomery (75. Scales) – McGregor, Turnbull – Abada (71. Jakumakisz), Rogic (71. Bitton), Jota – Furuhasi (86. Johnston).
Ferencváros: Dibusz – Civic, S. Mmaee, Blazic, Wingo – Laidouni (66. Somalia), Vécsei – Uzuni, Tokmac (83. Mak), Zachariassen (66. Loncar) – R. Mmaee.

Mestermérleg

„Ma a jobb csapat nyert. Az első félidőben jók voltunk, de ezt a szintet nem tudtuk tartani a folytatásra. A Celtic túl könnyen lőtte a góljait. Mind a három nemzetközi meccsünkön közel voltunk a pontszerzéshez, de talán a kvalitás hiányzott ehhez. Van még viszont három mecscsünk, amelyen javíthatunk” – értékelt az FTC honlapján a csapat osztrák vezetőedzője, Peter Stöger, aki szerint tanítványaiban ezúttal nem volt meg a kellő akarat, ami mondjuk a Celtic játékosaiban megvolt a második góljuknál.

A csoport állása

1. Bayer Leverkusen	2	2	0	0	6-1	6
2. Real Betis	2	2	0	0	7-4	6
3. Celtic Glasgow	3	1	0	2	5-8	3
4. Ferencváros	3	0	0	3	2-7	0

Nehéz helyzetben a magyar bajnok

A Ferencváros nehéz helyzetbe került a harmadik hely megszerzését illetően. A magyar bajnok ugyanis harmadik vereségével továbbra is pont nélkül áll, s november 4-én a következő körben akkor tudja visszaelőzni skót riválisát, ha 2-0-ra vagy ennél nagyobb különbséggel győzi le hazai pályán. Amennyiben ez nem sikerül, akkor az egymás elleni eredmények miatt a hátralévő két körben a Ferencvárosnak pontszámban meg kell előznie a Celticet ahhoz, hogy előtte végezzen, és így harmadikként tavasszal a Konferencialigában folytathassa a küzdelmet.

Fotó: az FTC honlapja

Az Európai Parlament az uniós jog védelmét kéri

A Parlament a lengyel polgárok jogainak és az uniós jog alaptételeinek védelme érdekében a költségvetési feltételrendszer azonnali alkalmazására szólítja fel a Bizottságot – olvasható az Európai Parlament Magyarországi Kapcsolattartó Irodája által kedden kiadott közleményben.

Mózes Edith

Fotó: Mateusz Morawiecki Forrás: Wikipedia

Elítélték a lengyel alkotmánybíróság október 7-i döntését

A Mateusz Morawiecki lengyel miniszterelnök, Ursula von der Leyen bizottsági elnök és a Tanács szlovén elnökségét képviselő Anže Logar külügyminiszer részvételével lezajlott heves vitában a legtöbb képviselő elítélte a lengyel alkotmánybíróság október 7-i vitatott döntését. A képviselők ezen bíróság függetlenségét is kétségbe vonták, és figyelmeztettek: a lengyel kormány a totalitarizmus irányába lép vissza. A képviselők hangsúlyozták, hogy az uniós csatlakozáskor minden állam saját akaratából ismerte el a közös szabályokat, és nincs ellentmondás az uniós jogrend és a lengyel alkotmány között.

A szlovén elnökség nevében Logar külügyminiszter kijelentette: az uniós jog elsőbbsége az unió alapköve, ezen nyugszik a tagállamok közös élete. A Tanács intenzív vitát folytat a jogállamiság kérdéséről, és az elnökség elkötelezett amellett, hogy előre vigye a 7. cikk szerinti eljárásokat, tette hozzá.

Ursula von der Leyen: a Bizottság cselekedni fog

„A lengyel alkotmánybíróság megkérdőjelezi az unió alapjait, és konkrétan az európai jogrend egységét vonja kétségbe” – jelentette ki a Bizottság elnöke, Ursula von der Leyen. „Most fordul elő először, hogy egy tagállam úgy véli: az uniós szerződések nincsenek összhangban az ország alkotmányával”, folytatta. A Bizottság cselekedni fog, jelentette ki, és példaként kötelezettségszegési eljárást, a jogállamisági feltételrendszert és az uniós költségvetést védő egyéb pénzügyi eszközöket, valamint az uniós értékek súlyos sérelmét megállapító, 7. cikk szerinti eljárást említette.

Mateusz Morawiecki: az uniós jog elsőbbsége nem terjed ki az alkotmányos rendszerre

A lengyel miniszterelnök szerint „az uniós jog elsőbbsége nem terjed ki az alkotmányos rendszerre (…) A lengyel alkotmány a legmagasabb szintű jogi aktus Lengyelországban, amely felette áll minden egyéb jognak”. A lengyel miniszterelnök hangsúlyozta, hogy korábban többek között a német, a francia, a dán, a spanyol, az olasz és a román alkotmánybíróságok is a lengyel határozathoz hasonló döntéseket hoztak.

Elsődleges a lengyel polgárok védelme

A legtöbb képviselő arra kérte a Bizottságot, hogy minden eszközt használjon ki elsősorban a lengyel polgárok védelmében, és végre alkalmazza a jogállamisági feltételrendszert. Kötelezettségszegési eljárások indítását is kérték, és azt, hogy a Tanács végre az uniós szerződés 7. cikkével összhangban cselekedjen. A képviselők határozott támogatásukról biztosították a lengyeleket, akik a jogállamiság és az uniós jogot továbbra is alkalmazó bírók és ügyészek védelmében az utcára vonultak. A képviselők felszólították a lengyel hatóságokat, hogy hallgassák meg a tiltakozókat, és bánjanak velük tisztelettel.

Egyesek bírálták az uniós intézményeket

A vita másik oldalát képviselő felszólalók bírálták az uniós intézményeket azért, mert azok csak egyes tagállamok igazságszolgáltatása és hatalmi ágainak elkülönülése kapcsán fejezik ki aggodalmukat. Álláspontjuk szerint az uniós jog elsőbbségét csak arra használják fel, hogy a szerződésekben lefektetett hatáskörökön túlmenő hatalmat adjanak az uniónak.

Nemzeti érdek az USA számára a Fekete-tenger térségének stabilitása

Az Amerikai Egyesült Államok nemzeti érdekének tartja a Fekete-tenger térsége biztonságát és stabilitását, amely kritikus fontosságú a NATO teljes keleti szárnyának biztonsága szempontjából – hangoztatta Lloyd Austin amerikai védelmi miniszter szerdán Bukarestben, ahol Nicolae Ciuca védelmi miniszterrel tartott közös sajtóértekezletet.

Úgy értékelte: nyilvánvaló, hogy a térséget Oroszország veszélyezteti, ezt bizonyítják a kelet-ukrajnai katonai akciók, Georgia több térségének megszállása, a Fekete-tenger militarizálása, a légi és tengerészeti provokációk. Az amerikai védelmi miniszter úgy vélekedett: a Fekete-tenger destabilizálását célzó műveletek azt jelzik, hogy Oroszország vissza akarja szerezni uralmát a térség felett, meg akarja akadályozni a békés, szabad Európa kiegészülését.

Lloyd elmondta: az Egyesült Államok, partnereivel együtt, meg akarja védeni a térséget a kártékony orosz akcióktól, ezért továbbra is támogatja a román, a bolgár, az ukrán és a georgiai haditengerészet megerősítését.

Romániában mintegy ezer amerikai katona állomásozik rotációs rendszerben, aki rendszeresen részt vesz a románokkal közös hadgyakorlatokon. Az amerikai katonák jelenléte hiteles elrettentő tényező Oroszország számára, illetve hatékonyabb fellépést tesz lehetővé, ha jelenlétük mégis hatástalannak bizonyul – magyarázta a Pentagon vezetője.

Lloyd szerint Románia példát mutat a szövetségesi elkötelezettségből: osztozik a felelősségben, részt vesz a NATO-missziókban, korszerűsíti védelmi képességeit, és törvénnyel gondoskodik az 5G-s kommunikációs infrastruktúra biztonságáról. Az amerikai védelmi miniszter – afganisztáni veteránként – megemlékezett az Afganisztánban és Irakban szolgáló román katonák által hozott véráldozatról.

A védelmi miniszter úgy értékelte, hogy a Fekete-tenger térsége „fontos súlypont” a teljes európai, euroatlanti biztonság szempontjából. Ciuca az amerikai jelenlét erősítését szorgalmazta, ugyanakkor úgy értékelte: Romániának saját védelmi és együttműködési képességeit is erősítenie kell ahhoz, hogy ellensúlyozni tudja az Oroszországgal szembeni kiszolgáltatottságot.

Az amerikai védelmi miniszter Klaus Iohannis államfővel is találkozott, majd felkereste a Fekete-tenger partvidékén fekvő Kogălniceanu légi támaszpontját, az amerikai katonák egyik legfontosabb romániai állomáshelyét. *(MTI)*

„A Covid ellen jelenleg a legjobb kezelést a védőoltás felvétele jelenti”

A teljes körű beoltottság legalább 20-szor csökkenti annak rizikóját, hogy a koronavírussal való megfertőződés elhalálozáshoz vezessen – jelentette ki szerdán Valeriu Gheorghiţă, az országos oltási kampányt koordináló bizottság (CNCAV) elnöke.

„A Covid ellen jelenleg a legjobb kezelést a védőoltás felvétele jelenti. Más megoldás nincs (…) A teljes körű beoltottság legalább 20-szor csökkenti az elhalálozás veszélyét megfertőződés esetén. Jelenleg egyetlen gyógyszer sem létezik, amely ezt biztosítaná. A 60 év fölöttiek esetében százszor nagyobb a rizikó a végzetes kimenetelre, mint a 16 és 39 év közötti korosztálynál” – jelentette ki a katonaorvos az Román Oltáspárti Fórum nyitórendezvényén.

Gheorghiţă szerint az oltásellenes mozgalom pont azért kapott szárnyra, mert az oltást támogató kampány gyenge. Emlékeztetett, hogy Romániában több mint 6 millióan kapták meg a koronavírus elleni vakcina legalább egyik adagját.

„Voltak olyan egészségügyi alkalmazottak is – orvosok, asszisztensek –, akik nemhogy nem javasolták a védőoltást, hanem hevesen ellenezték azt. És csak alig néhány példát láttam arra, hogy szakmai csoportok a nyilvánosság előtt vagy a közösségi hálókon elhatárolódtak az ilyen hozzáállástól, alapként kezelve az orvostudomány vívmányait, azt, hogy a vakcináknak köszönhetően ma tovább élünk, az antibiotikumoknak köszönhetően csökkent a fertőző betegségek okozta elhalálozás mértéke. (…) Értsük meg, hogy ameddig nem vesz részt az erőfeszítésben a társadalom egésze, nem tudjuk a világjárványt ellenőrzés alatt tartani” – szögezte le az oltásparancsnok.

Hozzátette, szerette volna, ha a szakmai társaságok, az orvosok aktívabban részt vesznek a „félretájékoztatás” felszámolásában, mivel feladataik közé tartozik a tudományos, egészségügyi nevelés előmozdítása is.

„Nap mint nap rengeteg panaszt kapok orvosokról, akik indokolatlanul ellenjavallják az oltást, akik mindenféle, nem létező ellenjavallatokat találnak ki az oltással kapcsolatban” – mondta még Gheorghiţă. *(Agerpres)*

Az erdélyi magyarok 85 százalékának van internet-hozzáférése

Egy felmérés szerdán közzétett eredményei szerint az erdélyi magyarok 85 százalékának van internet-hozzáférése, de csak 30 százalékuk rutinos digitális ügyintéző.

Az erdélyi magyarságról a reprezentatív felmérést az Erdélystat.ro portál készítette és tette közzé, az adatokat a Transylvania Inquiry cég gyűjtötte 2021 júliusának második felében.

A válaszadók 79 százaléka úgy nyilatkozott, hogy van otthoni internet-előfizetése. További hat százalék válaszolta azt, hogy bár nincs otthoni internetje, de mobilinternettel is ellátott okostelefonnal rendelkezik. Az erdélyi magyarok 85 százaléka fér hozzá a világhálóhoz, és további két százalékot tesz ki azok aránya, akiknek bár se otthoni, se telefonos internet-hozzáférésük nincs, de van olyan tagja a háztartásuknak, aki rendelkezik internettel ellátott mobiltelefonnal. A felmérés szerint a nagykorú erdélyi magyarok háromnegyede rendelkezik internetes hozzáférést is biztosító telefonkészülékkel. Az Erdélystat azonban arra figyelmeztetett, hogy az erdélyi magyarság túlnyomó többségének csupán technikai értelemben vált lehetővé az internet használata. A digitális ügyintézés csak a közösség egy része számára vált gyakorlattá.

A felmérés szerint az erdélyi magyarok 30,7 százaléka tekinthető olyan digitális ügyintézőnek, aki vásárlásra, fizetésre, banki ügyek intézésére, kérdőívek, űrlapok kitöltésére, vagy az előbbiek közül legalább három tevékenységre használja a világhálót. További 20,9 százalék minősül részleges digitális ügyintézőnek, aki a felsorolt tevékenységek közül egyet vagy kettőt végez az interneten. A megkérdezettek 35,5 százaléka válaszolta azt, hogy hozzáfér az internethez, de nem használja ügyintézésre, 12,9 százaléknak pedig nincsen lehetősége a világhálóhoz csatlakozásra.

A válaszadók többsége (57 százalék) okostelefont, negyven százalékuk számítógépet vagy laptopot, három százalékuk pedig tabletet használ az internetes vásárláskor.

Regionális bontásban Kolozs és Maros megyében a legkedvezőbb a digitalizációs kép. A digitális ügyintézők és részleges ügyintézők székelyföldi aránya megfelel az átlagnak, a szórványban és a Partiumban viszont elmarad ettől. Az Erdélystat megállapította: az átlagot a Partium húzza lefelé, ahol 39 százalékos azoknak az aránya, akik hozzáférnek a világhálóhoz, de digitális ügyintézési kompetenciákkal nem rendelkeznek.

A felmérés kimutatta: a városokban élő erdélyi magyarok 39 százaléka tekinthető digitális ügyintézőnek, ez a községekben élők csupán 22 százalékáról mondható el. Nagy az életkor szerinti szórás is. Míg 35 éves kor alatt szinte mindenki (99 százalék) hozzáfér a világhálóhoz, és ebben a korosztályban csak 15 százalék nem rendelkezik digitális kompetenciákkal, az 55 év felettiek 77 százaléka fér hozzá a világhálóhoz, és 49 százalékuk él digitális kompetenciák nélkül.

A felmérés arra is kitért, hogy a Facebook az erdélyi magyarok körében leginkább elterjedt közösségi portál. A nagykorú erdélyi magyarok 70 százaléka regisztrált a Facebookon, további két százalék pedig más profilján keresztül szokta használni. Mintegy öt százalékot tesz ki azonban azoknak az aránya, akik regisztráltak, de nem használják a platformot. *(MTI)*

Romániában nőtt az infláció szeptemberben

Az Európai Unió (EU) országaiban átlagosan 3,6 százalékra nőtt az infláció szeptemberben az egy hónappal korábban jegyzett 3,2 százalékról; a legnagyobb éves inflációs rátát Észtországban és Litvániában (6,4%), Lengyelországban (5,6%), Magyarországon (5,5%) és Romániában (5,2%) mérték – derül ki az unió statisztikai hivatalának (Eurostat) adataiból.

Augusztushoz viszonyítva szeptemberben mindössze egy tagállamban mérséklődött az éves inflációs ráta, egyben stagnált, 25 tagországban pedig nőtt. Utóbbiak közé tartozik Románia is, ahol az augusztusi 4 százalék után szeptemberben 5,2 százalékos inflációt jegyeztek. Összehasonlításképpen 2020 szeptemberében 2,1 százalék volt a pénzromlás mértéke. Az eurózónában átlagban 3,4 százalékkal nőttek a fogyasztói árak szeptemberben az augusztusban jegyzett 3 százalék után. A fogyasztói árak euróövezeti emelkedéséhez az energia, illetve a szolgáltatások ára járult hozzá a legnagyobb mértékben, 1,63, illetve 0,72 százalékponttal.

Az Országos Statisztikai Intézet korábbi közlése értelmében Romániában az augusztusi 5,3 százalékról szeptemberben 6,3 százalékra nőtt az éves inflációs ráta. Az inflációhoz főként a nem élelmiszer jellegű termékek 8,71 százalékos drágulása járult hozzá. Az élelmiszerek ára 4,26 százalékkal nőtt, a szolgáltatások díja pedig 3,75 százalékkal emelkedett. Tavaly szeptemberhez viszonyítva 5,2 százalékkal nőttek a fogyasztói árak Romániában. *(Agerpres)*

Pályázat gyermekek rehabilitációjára

Gyermekgyógyító program

Október 24-én, vasárnap éjfélig lehet pályázni a MOL Gyermekgyógyító 13. kiírásában meghirdetett finanszírozásra. Olyan civil szervezetek pályázhatnak, amelyek különleges igényű, krónikus betegségekben szenvedő vagy fogyatékkal élő gyermekek részére biztosítanak emocionális terápiás foglalkozásokat vagy pszichoszociális beavatkozásokat.

A Közösségért Alapítvány és a MOL Románia pályázatot hirdet emocionális és expresszív terápiás foglalkozások támogatására, fogyatékkal élő, krónikus betegségben szenvedő vagy súlyos betegségből lábadozó gyerekek pszichoszociális rehabilitációja érdekében. A támogatható pályázatok típusai: emocionális terápiás foglalkozások: csoportterápiák, a személyes pozitív élmények, tapasztalatok befogadásán keresztül megvalósuló terápiák, illetve expresszív, művészetterápiás foglalkozások: vizuális eszközök, zene, mozgás segítségével történő, önkifejező, alkotó, kreatív, egyéni vagy csoportos terápiák. A célcsoport fogyatékkal élő, krónikus betegségben szenvedő, súlyos betegségből lábadozó vagy azzal tartósan együtt élő gyerekek (például daganatos, légzőszervi, emésztőrendszeri, hormonális, mozgásszervi, pszichiátriai betegséggel vagy egyéb fogyatékkal élő gyerekek stb.).

Pályázhatnak nonprofit szervezetek, amelyek alapító okiratukban meghatározott és a pályázati célhoz kapcsolódó tevékenységet folytatnak, valamint civil és egyházi szervezetek. A támogatást az alapítvány előfinanszírozás formájában nyújtja, amelynek felhasználásáról számlamásolatokkal alátámasztott elszámolást kell a pályázónak külön űrlapon benyújtani a program megvalósulását követő 7 napon belül. A kitöltött űrlapot elektronikus formában is be kell nyújtani.

A pályázatonként elnyerhető, egy összegű támogatás felső határa 25.000 lej. A támogatások összértéke 400.000 lej. A pályázatokat online kell benyújtani a www.kozossegert.ro honlapon október 24-ig. A pályázóknak regisztrálniuk kell A Közösségért Alapítvány honlapján (www.kozossegert.ro), és létre kell hozniuk egy fiókot a pályázat beküldéséhez.

A pályázati támogatásokról a végső döntést A Közösségért Alapítvány kuratóriuma hozza meg ez év november 30-ig. A pályázati felhívás elérhető a www.pentrucomunitate.ro és a www.mol-romania.ro honlapokon, ugyanott teszik közzé a támogatott szervezetek listáját is. További információ kérhető az office@pentrucomunitate.ro vagy a gyermekgyogyito@kozossegert.ro e-mail-címen, illetve a 0752-018-760 és 0755-045-699-es telefonszámokon – tájékoztatott András Imre, A Közösségért Alapítvány ügyvezetője. *(pálosy)*

Nőtt a három hónapos bankközi hitelkamatláb

A keddi 2,21 százalékról 2,25 százalékra nőtt szerdán a lej alapú hitelek törlesztőrészletét befolyásoló három hónapos bankközi hitelkamatláb (ROBOR) – közölte a Román Nemzeti Bank (BNR).

2019 elején évi 2,99 százalékon állt a ROBOR, a tavalyi év elején pedig 3,19 százalékon. 2020. október 20-án 2,15 százalékos, 2021. január 4-én 2,01 százalékos hitelkamatlábat jegyeztek.

A jelzáloghitelesek esetében alkalmazott hat hónapos bankközi hitelkamatláb a kedden jegyzett 2,36 százalékról 2,38 százalékra nőtt, a 12 hónapos ROBOR pedig 2,44 százalékról évi 2,46 százalékra.

A fogyasztói hitelek irányadó mutatója (IRCC) jelenleg évi 1,08 százalék. A negyedévente közölt referenciamutató a bankközi tranzakciók napi kamatának számtani középarányosa. A három hónappal ezelőtt közölt értéke évi 1,25 százalék volt. *(Agerpres)*

RMDSZ: egyszerűsödik az ügyintézés a közintézményeknél

„2022. január 1-től jóval egyszerűbb lesz a közintézményekben az ügyintézés mind a jogi, mind a magánszemélyek számára. Hamarosan a Hivatalos Közlönyben is megjelenik az a sürgősségi kormányrendeletet kiegészítő jogszabály, amellyel a közintézményeket arra kötelezzük, hogy a magán- és jogi személyektől ne kérjenek más állami intézmények által kibocsátott dokumentumokat sem eredeti, sem másolt változatban. A jogszabály kidolgozásához az RMDSZ is hozzájárult, célunk a közintézmények működésére vonatkozó modern és naprakész rendszer kiépítése, amelyben nem lesz már szükség a több évtizede bosszúságot okozó fűzős doszsziékra” – mutatott rá *Csoma Botond*, az RMDSZ képviselőházi frakcióvezetője. Hangsúlyozta, a szövetség tisztségviselői a kormányban és a parlamentben is azért dolgoznak, hogy növeljék a közintézmények hatékonyságát és eredményességét, felzárkóztatva azokat a 21. század kihívásaihoz.

A jogszabály kezdeményezői az RMDSZ részéről *Biró Rozália* és *Seres Dénes* voltak. Seres Dénes rámutatott, hogy a megszavazott törvény megteremti a lehetőséget az egyszerűbb ügyintézésre, az önkormányzatokat pedig arra ösztönzi, hogy együttműködjenek a dokumentumokat kibocsátó állami intézményekkel. „Ezentúl a polgároknak nem kell másolatot csatolniuk a dokumentumaikról, hanem a közintézményeknek és közigazgatási szerveknek kell elektronikus kivonatot igényelniük az iratot kibocsátó intézménytől.”

(RMDSZ-tájékoztató)

A hirdetési rovatban megjelent közlemények, reklámok tartalmáért a hirdetésfeladó vállalja a felelősséget!

ADÁSVÉTEL

ELADÓ héjatlan tökmag és nagy kapacitású fejtőgép. Tel. 0747-480-255. (13547-I)

MINDENFÉLE

GONDOZÓNŐT keresünk idős hölgy mellé, egyhetes váltással, külön szoba, ellátás biztosításával. Érdeklődni lehet a 0747-320-864-es telefonszámon. (66003-I)

VÍZ-, GÁZ-, KÖZPONTIFŰTÉS-szerelést vállalok. Tel. 0746-638-960. (13362-I)

KÉSZÍTÜNK, szerelünk: külső műanyag redőnyöket, szalagfüggönyöket, harmonikaajtókat. Tel. 0744-121-714, 0265/218-321, 0766-214-586. (13415)

VÁLLALUNK tetőkészítést lemezből, cserépből; ácsmunkát, teraszkészítést, garázsfelújítást, külső-belső szigetelést, meszelést, bármilyen kisebb javítást és mindenféle más munkát. Tel. 0747-508-707, Misi. (13452-I)

VÁLLALJUK házak felújítását, fa-, ács-, bádogosmunkát, cserépforgatást, tetőkészítést. Tel. 0741-662-191. (13434)

VÁLLALUNK bármilyen típusú tetőfedést, kisebb tetőjavítást, külső, belső munkát 10% kedvezménnyel. Tel. 0720-313-818. (13530-I)

ALKALMAZUNK lakatost és hegesztőt. Tel. 0744-572-889. (22815-I)

VÁLLALUNK gépi vakolást, külső, belső építkezési munkálatokat. Tel. 0770-408-122. (13461-I)

Pontosítás

A Marosvásárhelyi Transilvania Repülőtérnek a Népújságban október 13-án, szerdán megjelent, a tűzoltóautó-vezetői munkakör betöltésére meghirdetett álláshirdetése kapcsán közöljük, hogy a beiratkozási dosszié benyújtásának határideje *november 1., 16 óra, a versenyvizsga időpontja pedig november 9., 10 óra.*

Bővebb tájékoztatás a www.transylvaniaairport.ro honlapon vagy a 0265-328-888-as telefonszámon.

MEGEMLÉKEZÉS

Az élet csendesen megy tovább, de a fájdalom elkísér bennünket egy életen át.

Kegyelettel és fájó szívvel emlékezünk október 21-én id. BEZSNEI ANDRÁSRA halálának első évfordulóján. Emléke legyen áldott, pihenése csendes! Szerető felesége, leánya, fia és unokája, Ingrid. (13574-I)

Bús temető csendes susogása, oda megyünk hozzád, nem maradt más hátra.
Ott pihensz, ahol már nem fáj semmi, nyugalmadat nem zavarja senki.

Szomorú szívvel és könnyes szemmel emlékezünk október 21-én SÖVÉR LAJOSRA halálának 13. évfordulóján.
Csak az hal meg, akit elfelednek, örökké él, akit igazán szeretnek. Akik ismerték és szerették, áldozzanak egy percet az emlékének. Soha el nem feledünk, szép emléked örökké szívünkben marad. Emléked legyen áldott, nyugalmad csendes!
Emlékét őrzi felesége, Bözsi, lánya, Zsóka, veje, Géza, unokái: Tamara és Dóri. (13377-I)

„Ne sírjatok, én már nem szenvedek, a fájdalom az, hogy nem lehetek veletek.
Búcsúztam volna tőletek, de erőm nem engedett,
csak szívem súgta halkan: isten veletek.”

Fájó szívvel emlékezünk október 21-én a szeretett férjre, édesapára, nagytatára, dédnagytatára és testvérre, a ravai születésű

SZÁSZ DÉNES

marosvásárhelyi lakosra, a TCM volt dolgozójára halálának első évfordulóján. Emléke legyen áldott, nyugalma csendes! Emlékét őrizzük egy életen át.
Felesége, Irén, négy gyermeke családjukkal, hét unokája, dédunokája, Saoirse Anna és nővére, Anna és családja. (13551-I)

Fájó szívvel emlékezünk október 21-én SIMON ILONÁRA szül. Tőkés halálának 13. évfordulóján. Emlékét őrzi férje, Árpád, lányai: Melinda, Zsuzsa, két veje és unokája, Orsi. (13521-I)

Te már ott vagy, ahol nincs fájdalom, sírodra szálljon áldás és nyugalom. Álmaid a földben legyenek csendesek, Isten őrködjön pihenésed felett.

Fájdalommal emlékezem október 23-án DOMÓ VIKTÓRIÁRA szül. BALOGH PÖTYI halálának 2. évfordulóján. Testvére, Irma. (13548-I)

ELHALÁLOZÁS

Szomorú szívvel tudatjuk, hogy özv. BALÁS ANNA szül. Demeter életének 88. évében eltávozott közülünk. Temetése október 21-én 14 órakor lesz a marosvásárhelyi református temetőben.
A gyászoló család. (13578-I)

RÉSZVÉTNYILVÁNÍTÁS

Az Úr vezessen mennyei utadon, elhunyt szomszédunk, BIRÓ MIHÁLY. Fiának, Attilának őszinte részvétünk. A Petru Dobra u. 18-as tömbház lakói. (13577-I)

Szolgáltatás – Üzleti ajánlat

A TORDAI CÉG alkalmaz TÖLTŐNŐT HENTESÁRUHOZ, SOFŐRT, KARBANTARTÓT. Tel. 0744-644-026. (22810)

A MUREŞ MEX RT. a nyárádtői ipari parkba alkalmaz CSOMAGKEZELŐKET és MUNKÁSOKAT FAIPARBA. Nettó bér: 2250 lejtől. Munkaidő: hétfőtől péntekig 7-15.30 óra között. Ingyenes szállítás Marosvásárhelyről és támogatás a más helységbelieknek. Az önéletrajzokat a mihai.molnar@mobexpert.ro e-mail-címre várjuk. Érdeklődni a 0727-333-194-es telefonszámon. (22813-I)

A LÁTÁS HÓNAPJA!

KEDVEZMÉNYCSOMAGOK:

Kedvezménycsomag gyerekeknek:
Szemüvegkeret + kékfényszűrős lencse +
vizsgálat + munkadíj= **299 lei**

Kedvezménycsomag nyugdíjasoknak:
szemüvegkeret + lencse
+ vizsgálat + munkadíj= **199 lei**

“Digital” kedvezménycsomag:
szemüvegkeret + kékfényszűrős lencse +
vizsgálat + munkadíj = **299 lei.**

Foglaljon időpontot most **ingyenes látásvizsgálatra!**

*Az ajánlat a készleten levő kezelt lencsékre vonatkozik, az akció részleteiről érdeklődjön a Dora Optics kabinetekben!

MAROSVÁSÁRHELY (KÖZPONT)
P-ța Mărășești, nr. 21.
0733 553 976

MAROSVÁSÁRHELY (TUDOR)
B-dul 1 Dec. 1918, nr. 126.
0755 088 379

SZÁSZRÉGEN (CARDINAL)
Str. Cardinal Alexandru Todea,
0728 908 856

MEDGYES
Str. Pompierilor nr. 4
0735 830 678

DICSŐSZENTMÁRTON
Str. Victoriei, nr. 21.
0736 386 353

SZÁSZRÉGEN (LIBERTĂȚII)
B-dul Libertății 12/2
0733 553 971

MAROSLUDAS
Str. B-dul 1 Dec. 1918 nr. 7.
0735 786 853

NYÁRÁDSZEREDA
Str. Pompierilor, nr. 1.
0733 553 973

DORA OPTICS

Spălătorie şi detailing auto
Beltrand
alkalmaz kollégát
a termelési csarnokba.
Telefon: 0722-605-593.

FONTOS TELEFONSZÁMOK

- Romtelecom-tudakozó
  - információ - 118-932
  - általános - 118-800
- Központosított ügyelet (Rendőrség, Tűzoltóság, SMURD, Csendőrség, Mentőállomás): 112
- Rendőrség - 0265/202-305
- SMURD (betegekkel kapcsolatos információk) - 0265/210-110
- Sürgősségi szolgálat:
  - gyermekeknek - 0265/210-177

Marosvásárhelyi Polgármesteri Hivatal - 0265/268-330

GYULAFEHÉRVÁRI CARITAS, otthongondozó szolgálat, 8–16 óra között: 0736-883-110

- Optika-Optofarm - 0265/212-304
  - 0265/312 436
  - 0265/250-120
  - 0265/263 351
- Optolens szemsebészet - 0265/263-351
- Marmed - 0265/250-344

járóbeteg-rendelő: - 0756-468-658
- 0729-024-380

Labor - 0751-114-307

e-mail: marmed@marmed.ro, www.marmed.ro

- Dora Optics - 0733-553-976
- Dora Medicals - 0265/212-971
- Radiológia, echográfia

Dr. Jeremiás István - 0265/222- 446

- Emma vendéglő, hidegtálak készítése - 0740-083-077 - 0365/404-664
- Prefektúra - 0265/266-801
- RDS–RCS - 0365/400-401 - 0365/400-404
- Áramszolgáltató vállalat - 0800-801-929
  - vidék - 0265/929
- Delgaz Grid - 0265/200-928 - 0800/800 928
- Aquaserv:
  - hideg víz-csatorna - 0265/215-702
  - közönségszolgálat - 0265/208-888
  - központ - 0265/208-800 - 08008 208-888
- Fogyasztóvédelmi hivatal - 0265/254-625
- Vasútállomás - 0265/236-284
- Vili Kft.: temetkezés, segélyintézés (0-24 óra), professzionális balzsamozás Nemzetközi halottszállítás - 0265/215-119 - 0744-282-710
- Alkony Kft. temetkezés (24 ó.) - 0265/263-865 koporsók, kellékek, - 0745-606-215 koszorúk - 0745-606-269 és halottszállítás - 0758-047-604
- Maros megyei RMDSZ - 0265/264-442 - 0265/262-907

Méltányos reklámdíj fejében állandó szereplője lehet a FONTOS TELEFONSZÁMOK rovatnak. Várjuk jelentkezését a 0265/268 854-es telefonon.

Marosvásárhelyi Rádió România
www.marosvasarhelyiradio.ro
96 FM
106,8 FM
1323 AM